

Økonomiplan 2025 – 2028

Årsbudsjett 2025

Fylkesdirektørens innstilling
28.10.2024

Sammen for et grønt og attraktivt Rogaland

Vår visjon

Fire langsiktige utviklingsmål

Attraktive lokalsamfunn, byer og tettsteder

Konkurransedyktig region

Helsefremmende og inkluderende samfunn

Klimaomstilling og livskraftig naturmiljø

Rogaland
fylkeskommune

Fremdeles en verden og et Rogaland preget av

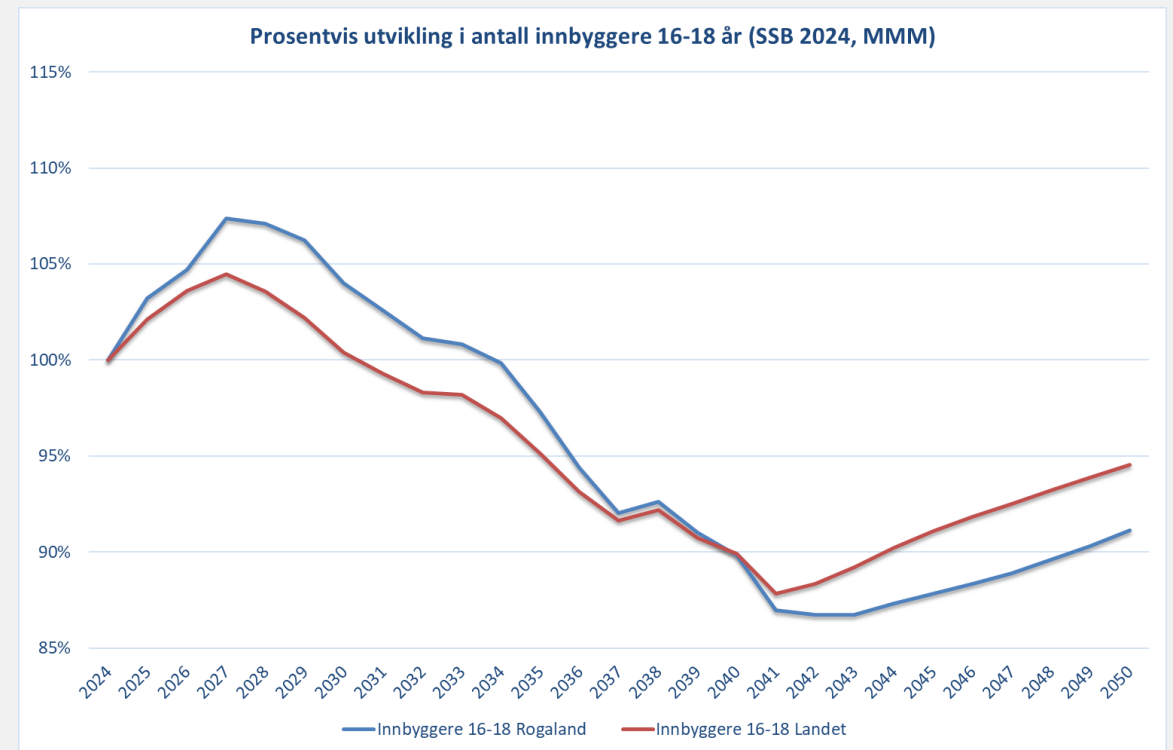
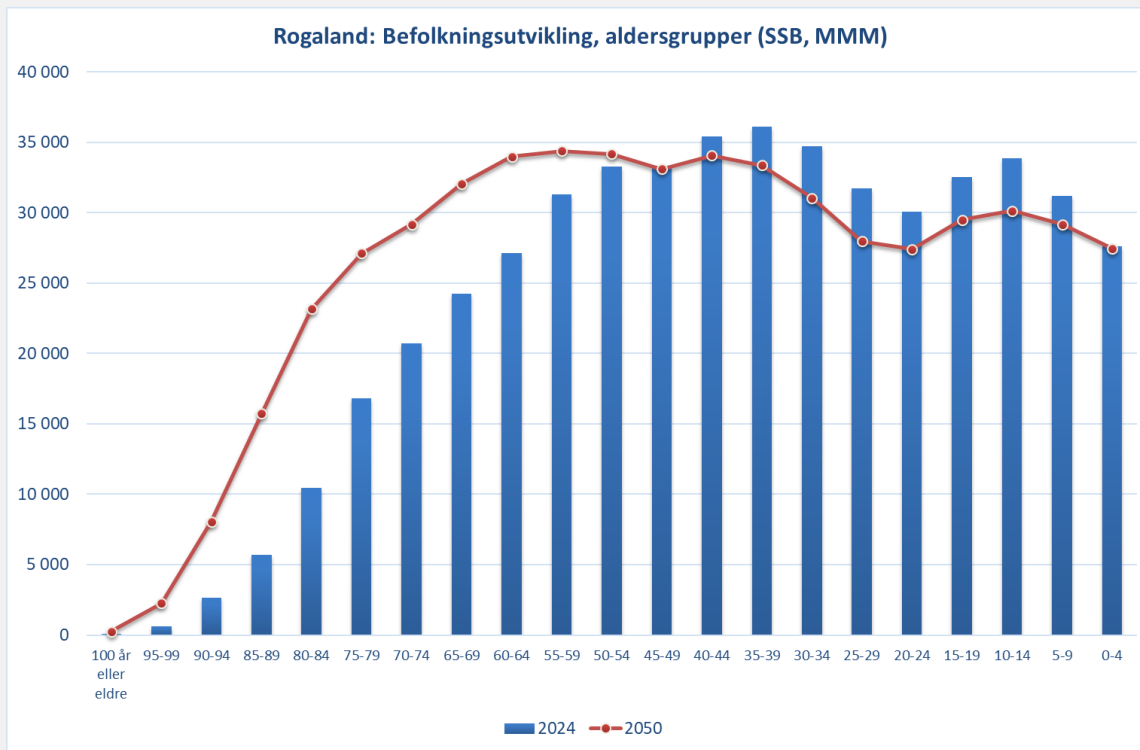

Uro og usikkerhet

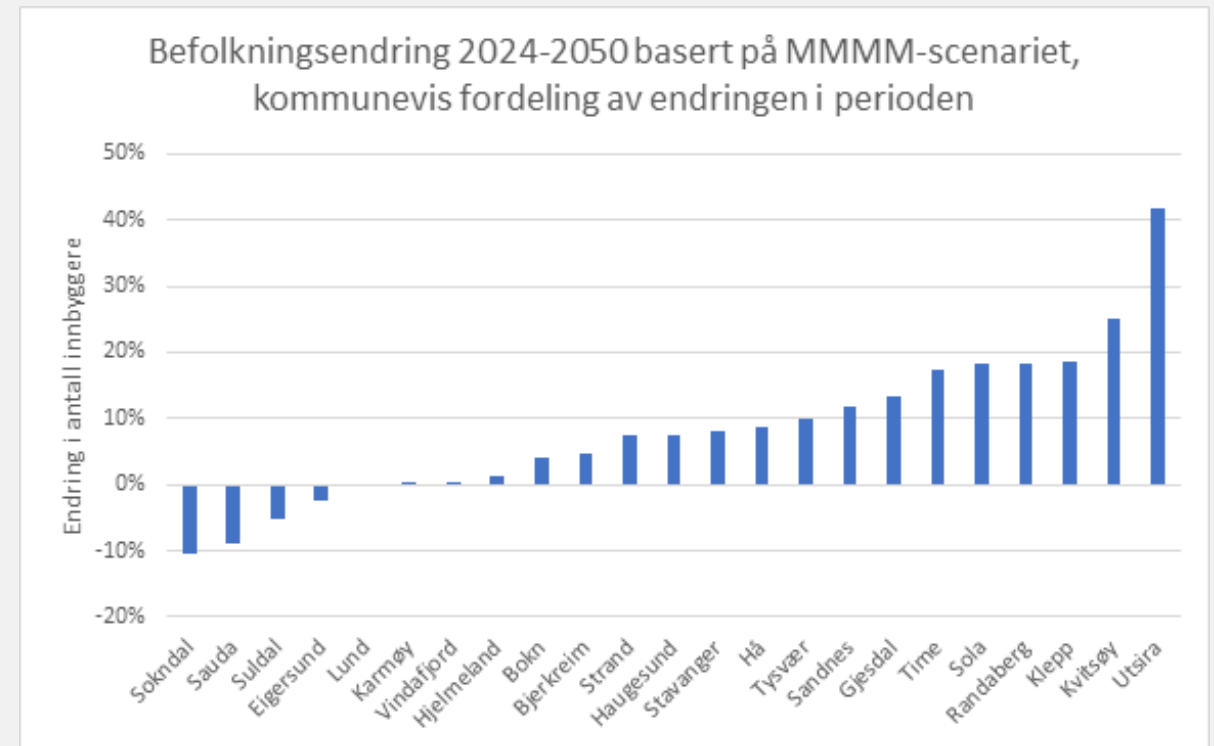

Demografi og utenforskap

Befolkningsutvikling Rogaland

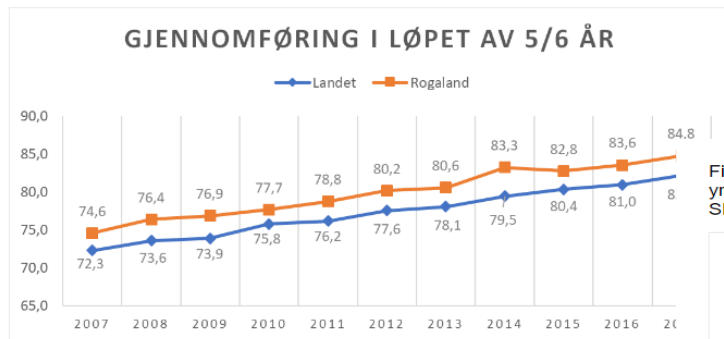

Befolkningsutvikling Rogaland

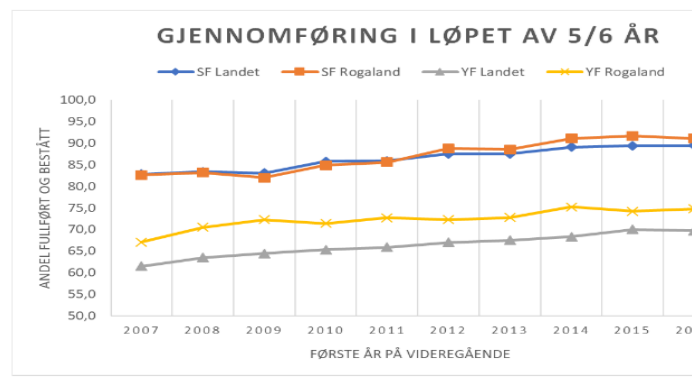

Utenforskap og gjennomføring

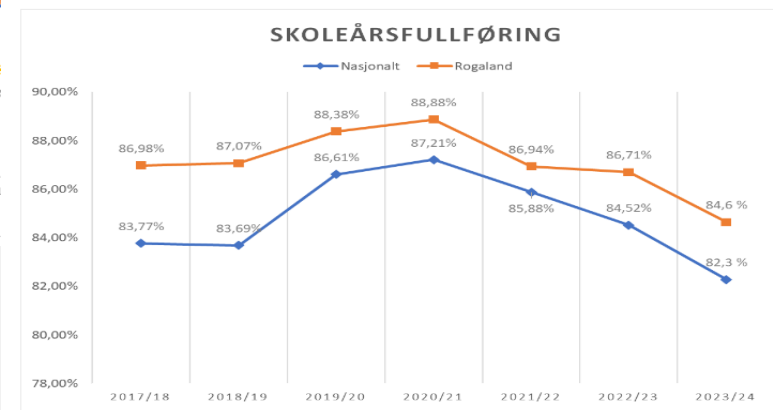
Figur 3.1 Andel elever som i løpet av fem/seks år har fullført med studie- eller yrkeskompetanse i Rogaland og nasjonalt, 2007-2017 kullene. Kilde: SSB

Figur 3.2 Andel elever som i løpet av fem/seks år har fullført med studie- eller yrkeskompetanse i Rogaland og nasjonalt fordelt på utdanningsretning, 2007-2017 kullene. SF= studieforberedende, YF= yrkesfag Kilde: SSB

Figur 3.5 Skoleårgjennomføring i Rogaland og nasjonalt, 2017/18 – 2023/24. Kilde: Qlik Sense/Vigo Opplæring.

Fremdeles en verden og et Rogaland preget av

Uro og usikkerhet

Demografi og utenforskap

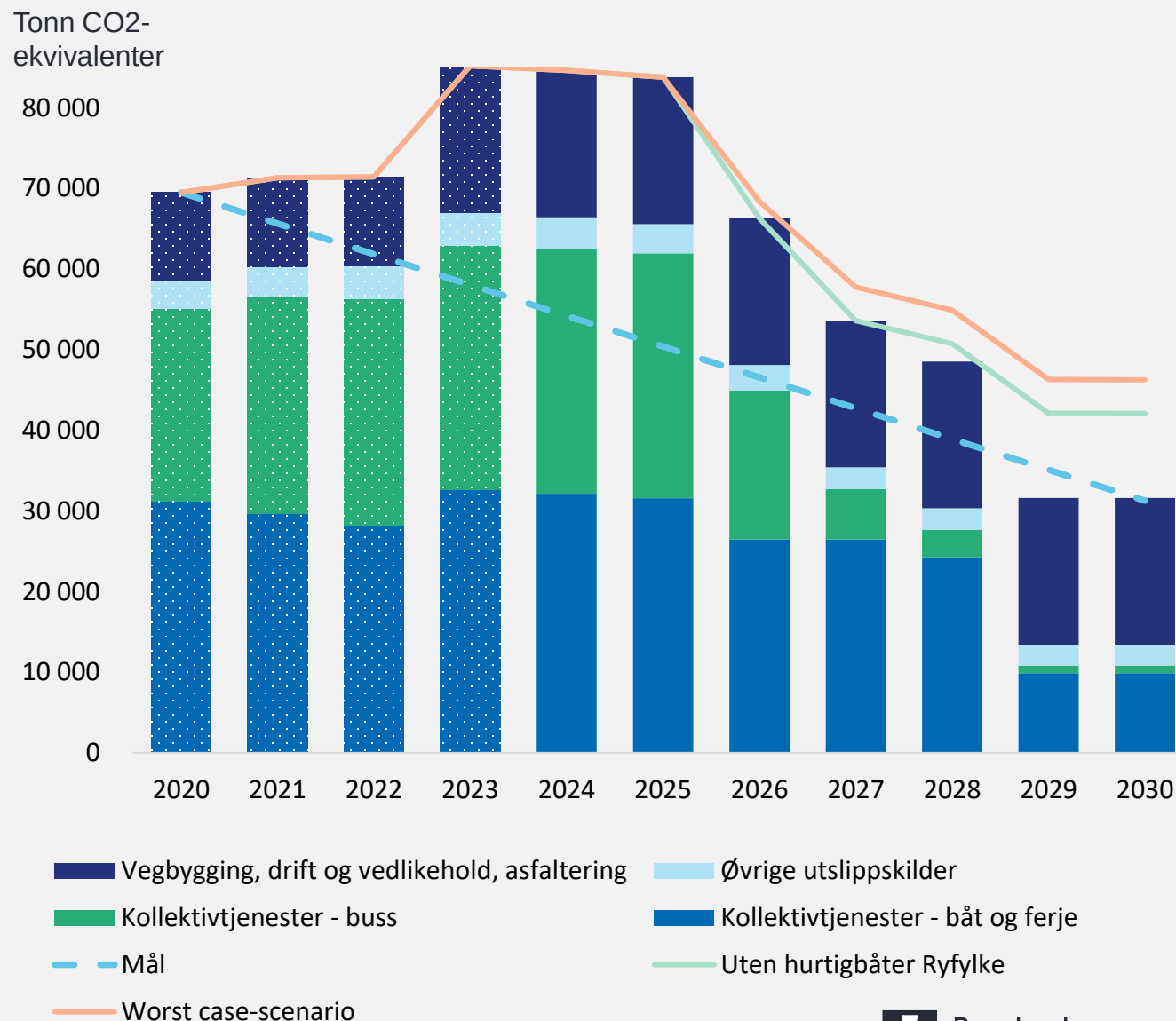

Natur, klima og miljø

Klimaregnskap og budsjett

Målet om å redusere utslippene med 55 prosent fra 2020 til 2030 er innen rekkevidde - vanskelig uten utslippsfrie hurtigbåter

- Nasjonale forskriftskrav om nullutslipp/biogass i nye buss- og ferjekontrakter
 - Øker mulighet for utslippsreduksjoner
 - Gir samtidig ekstrakostnader som må håndteres
- Jobber med utslippsreduksjoner knyttet til fylkesvegene og energibruken i egne bygg
- Investerer over 100 millioner kroner i energiøkonomisering og solcelleanlegg på fylkeskommunale bygg.

“Utgiftsnivået er
for høyt i forhold
til inntektene

Varsler trangere tider for Rogaland

– Vår evne til å prioritere kommer til å bli utfordret. Det handler om å si nei til noe, sier fylkesdirektør Gunn Claire Westad som mandag la fram 2024-budsjettet for Rogaland.

Fylkesdirektør Gunn Claire Westad. Foto: Pål Christensen

Av Tor Inge Jøssang
Journalist

Publisert: 30. oktober

Rogaland fylkeskommune har cirka inntekt. Disse pengene brukes ho

Kommunal Rapport

Uavhengig av partier og organisasjoner • 37. årgang • kommunal-rapport.no

Budsjett

– Kommune- direktører er kronisk overforsiktige

Rødt-politiker Mímir Kristjánsson mener kommunedirektørene har en tendens til å krisemaksimere. – Ett år fram i tid så vil alltid økonomien se **FORFERDELIG** ut. Folkevalgte bør alltid undersøke hva som er sant, sier Kristjánsson.

SIDE 4-5

KRONIKK: Med ferietimeringen av dødshjelo følger også endringen av selve m

God økonomistyring gir økt handlingsrom, sier samfunnsøkonom Simen Pedersen i Menon Economics.

Foto: Menon Economics

Pedersen har særlig kompetanse innen kommunal styring, oppgaver, organisering og økonomi, og har blant annet skrevet en veileder i økonomistyring for folkevalgte.

5 gode grunner

I veilederen listes det opp flere grunner til hvorfor det med god økonomistyring:

- Økt politisk handlingsrom – på kort og lang sikt
- Oversikt og kontroll over ressursbruken
- Tilpasning av ressursbruken etter endrede rammevilkår
- Effektiv utnyttelse av ressursene
- Økt medarbeidertilfredshet på grunn av stabile og forutsigbare ressursrammer

God økonomistyring vil i tillegg holde kommunen unna Robek. – Å havne i Robek innebærer redusert handlingsrom, påpeker Pedersen.

Rogaland
fylkeskommune

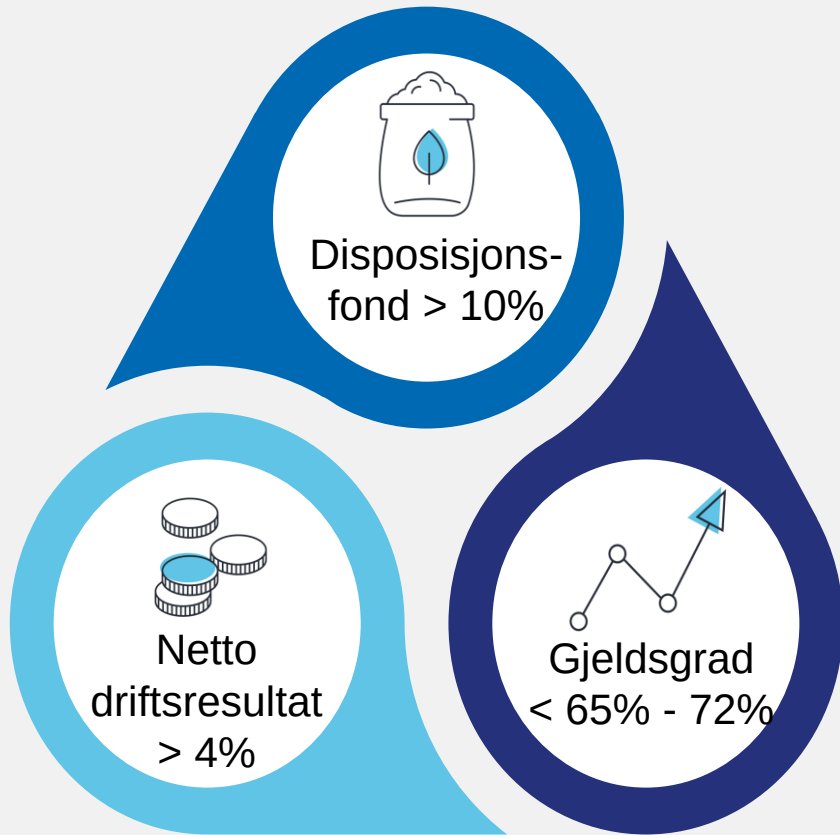
og vi kan ikke
forvente å bli
reddet av høyere
engangsinntekter
fra skatt i siste
halvdel av året ”

Når økonomien styres fornuftig, skapes
økonomisk og politisk handlingsrom.

Våre nøkkeltall for bærekraftig utvikling og sunn økonomi

Netto driftsresultat

- $\text{Inntekter} - \text{driftskostnader} - \text{kapitalkostnader} = \text{resultat}$
- Måltall er resultat i prosent av driftsinntektene

Gjeld og gjeldsgrad

- $\text{Lån forrige periode} + \text{nytt lån} - \text{avdrag} = \text{årets gjeld}$
- Gjeldsgrad (måltall) er lånegjeld i prosent av driftsinntektene

Disposisjonsfond

- Sparepengene våre (midler på bok)
- Måltall er penger i fond i prosent av driftsinntektene

Årets økonomiplan

Statsbudsjettet – konsekvenser for Rogaland

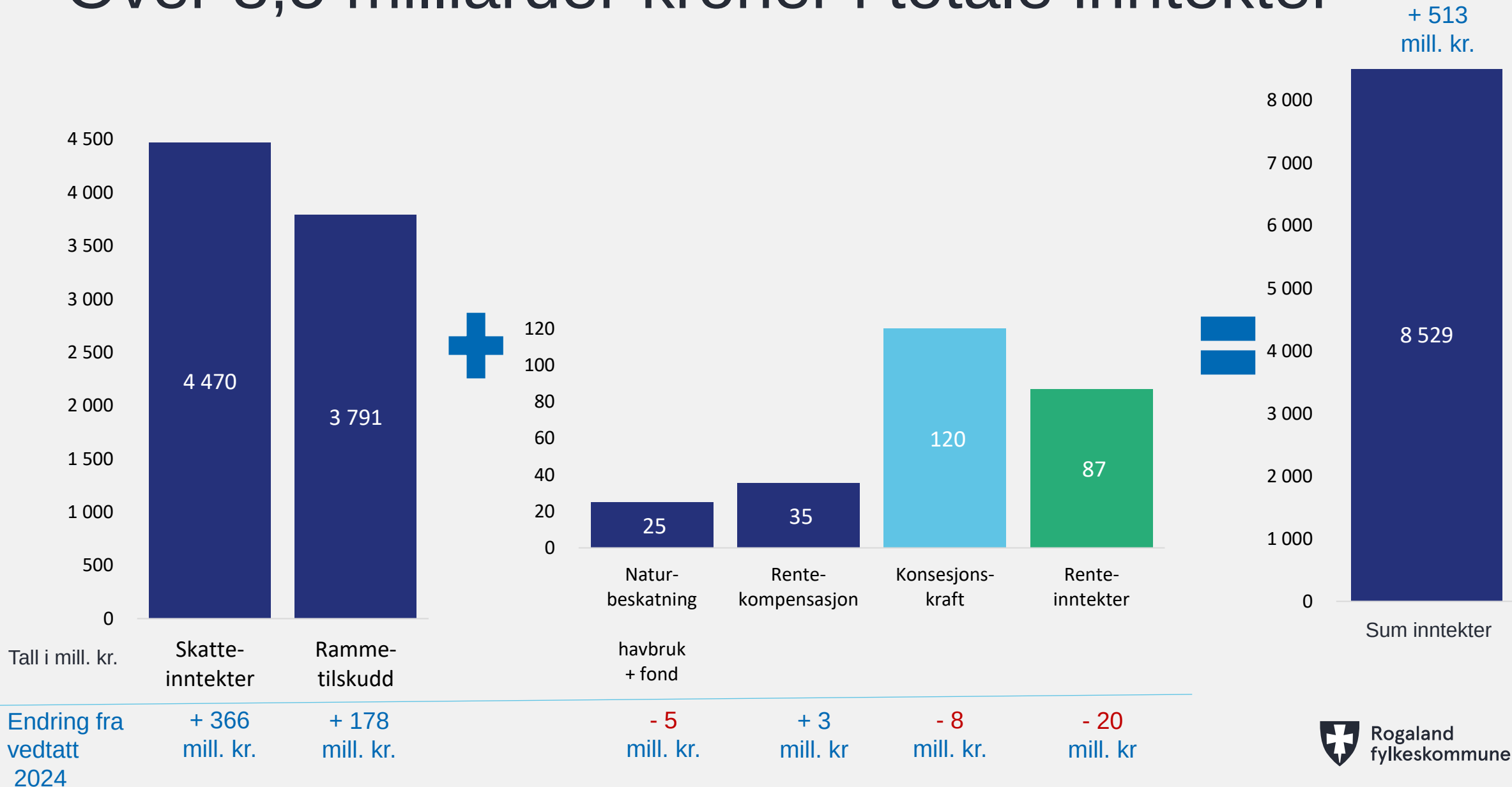

- Større økning i frie inntekter enn landsgjennomsnitt pga. større vekst i antall 16-18-åringer
- Noe høyere inntektsøkning i 2025 fordi veksten i antall innbyggere i Rogaland er litt høyere enn veksten i landet (Innbyggertilskuddet økes noe)
- 5,9 millioner kroner i statlige midler til regionalt kulturfond

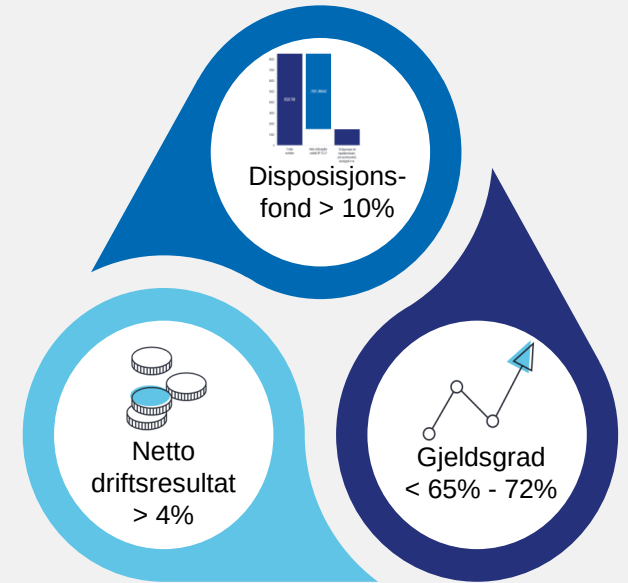
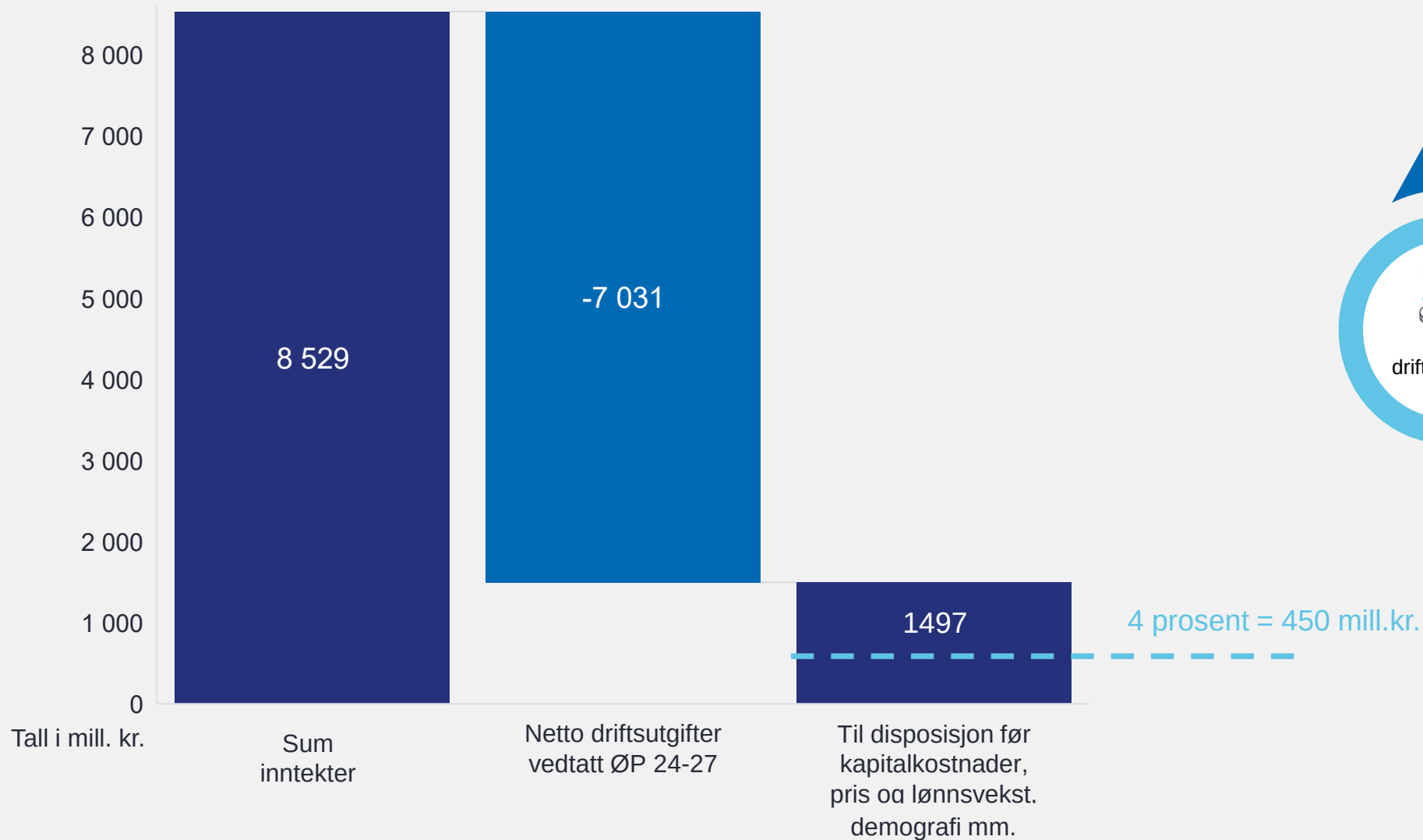

- Lavere andel midler til opprusting og fornying av fylkesveger. Fordeles særskilt basert på anslått vedlikeholdsetterslep, ikke etter objektivt utgiftsbehov
- Negative fordelingsvirkninger som følge av nytt inntektssystem for fylkeskommuner (2024) øker med 20,2 millioner kroner i 2025
- Midler til rabatterte tjenester for 25- og 26-åringer i tannhelse videreføres ikke
- Reelt 2 millioner kroner mindre til distrikts- og regionalpolitikk. I tillegg er avsatte midler til studiesentre i Rogaland redusert med 1,7 mill. kroner i den nye fylkesfordelingen.
- Gap mellom faglige behovsvurderinger og finansielle realiteter innenfor videregående opplæring

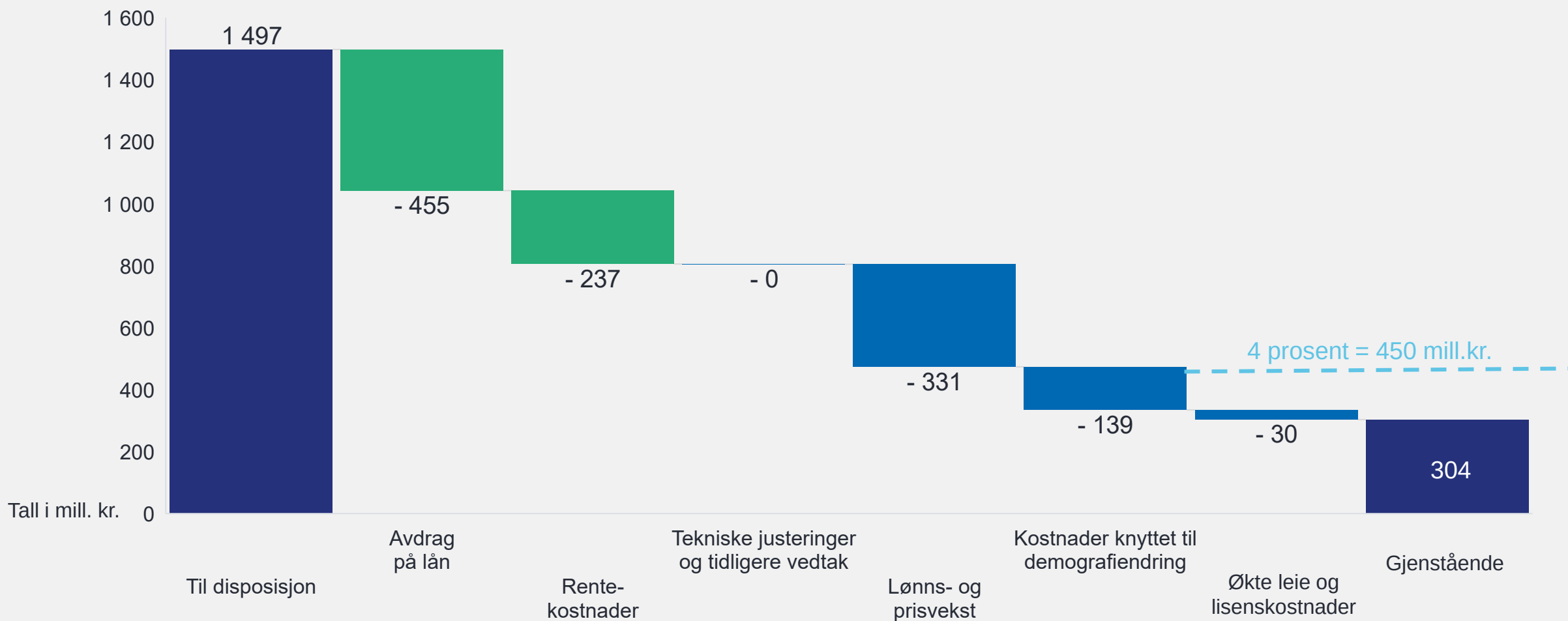
Over 8,5 milliarder kroner i totale inntekter

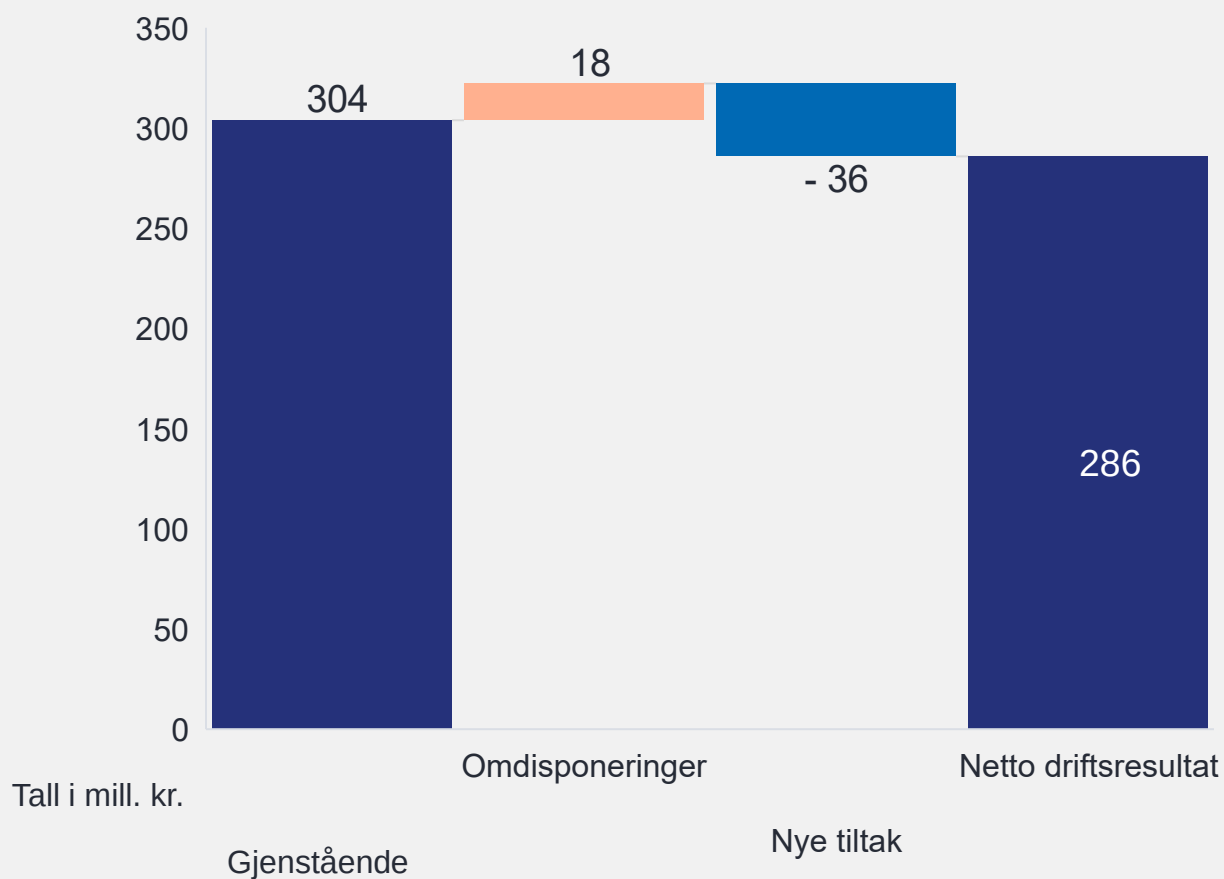
Hva går inntektene til?

Har vi noe igjen til nye tiltak?

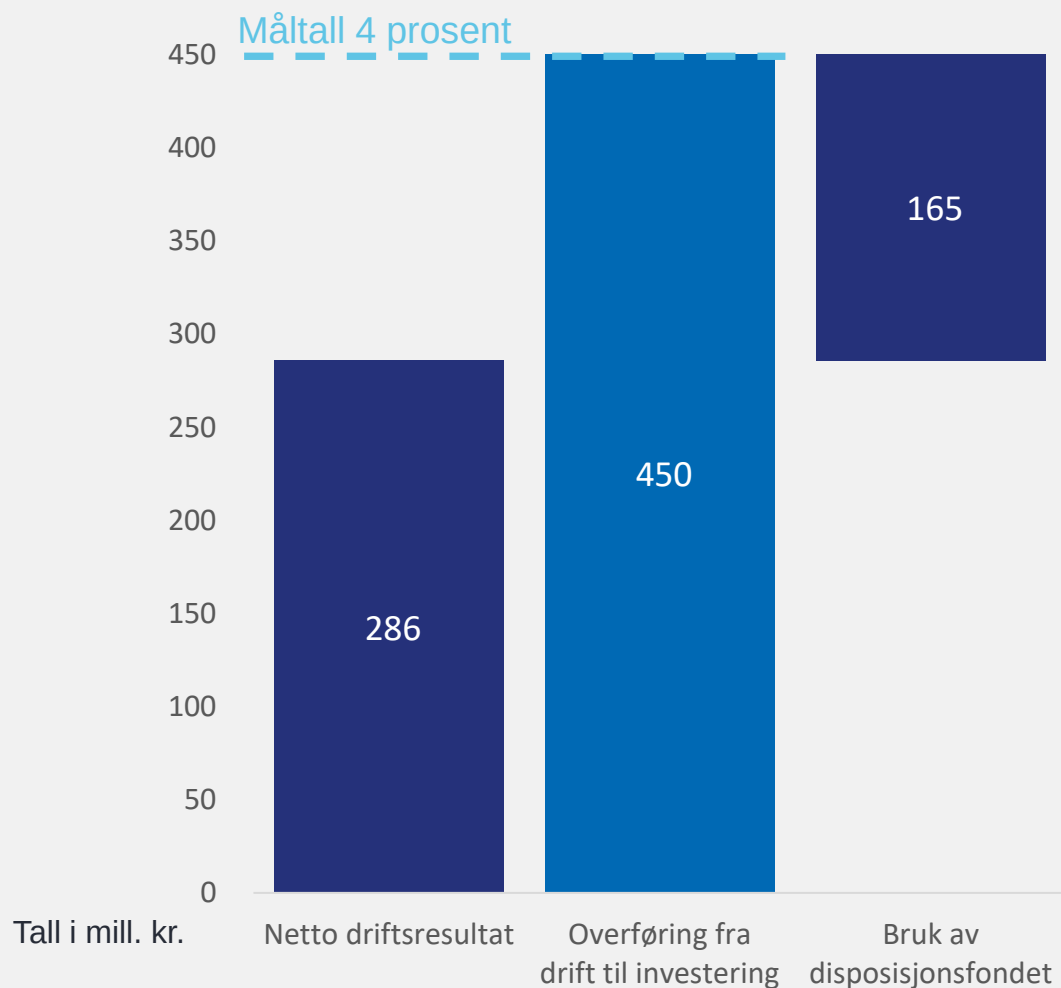

Nye tiltak og totale netto driftsutgifter

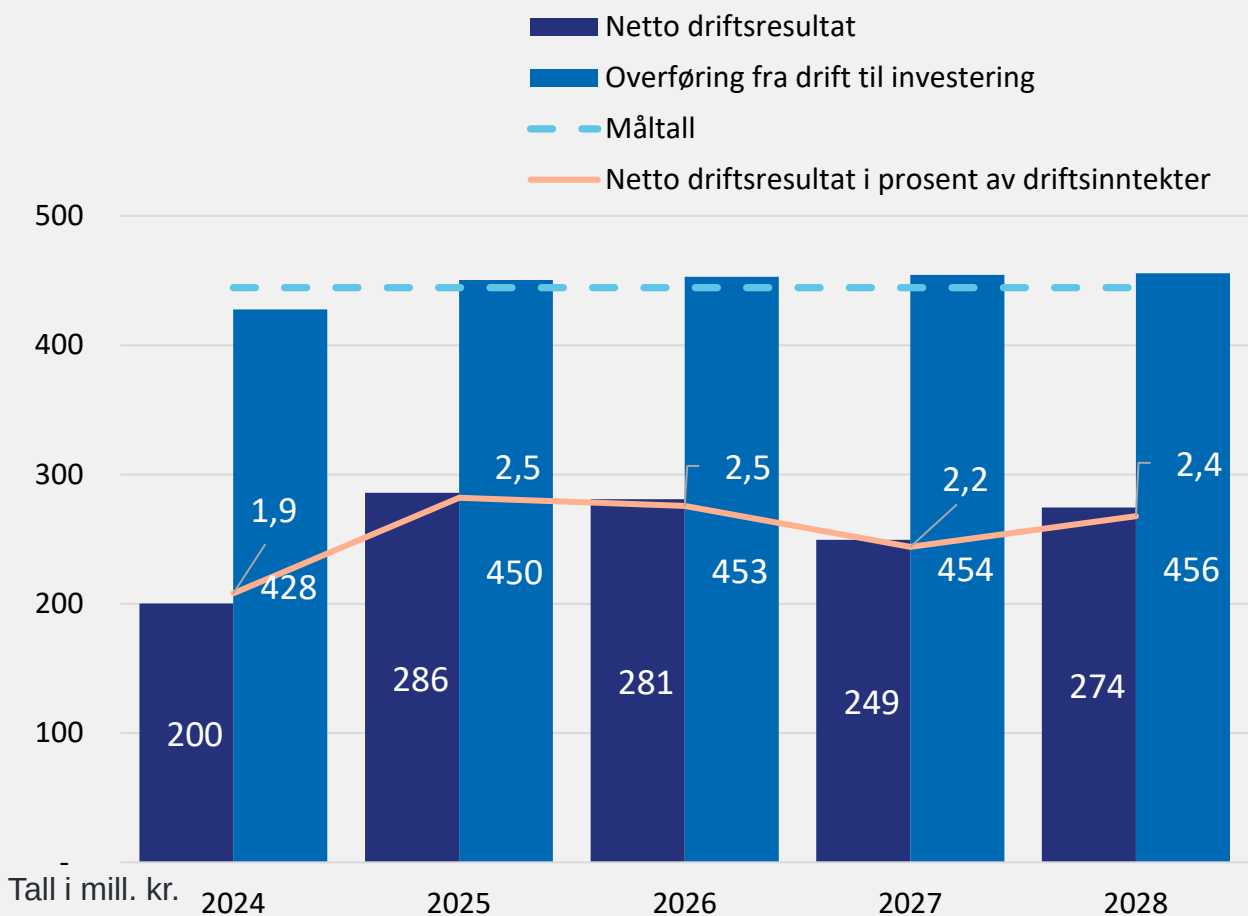
Tall i mill. kr.	2025
Netto driftsutgifter vedtatt ØP 2024 -2027	7 031
Lønns- og prisvekst	331
Økte lisens- og leiekostnader, tekniske justeringer og tidligere vedtak	31
Demografikostander	139
Omdisponeringer	-18
Nye tiltak	36
Foreslått netto driftsutgifter for 2025	7 551

Netto driftsresultat og bruk av disposisjonsfond

Netto driftsresultat = 2,54 %

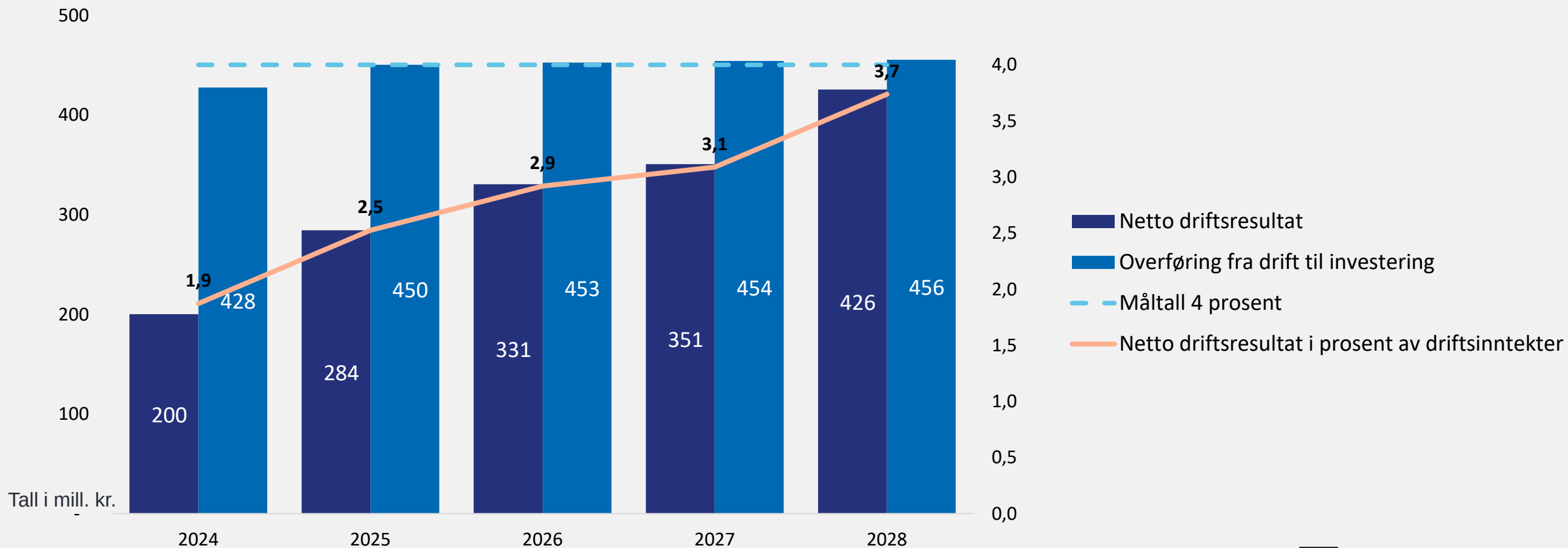
Netto driftsresultat 2025 – 2028

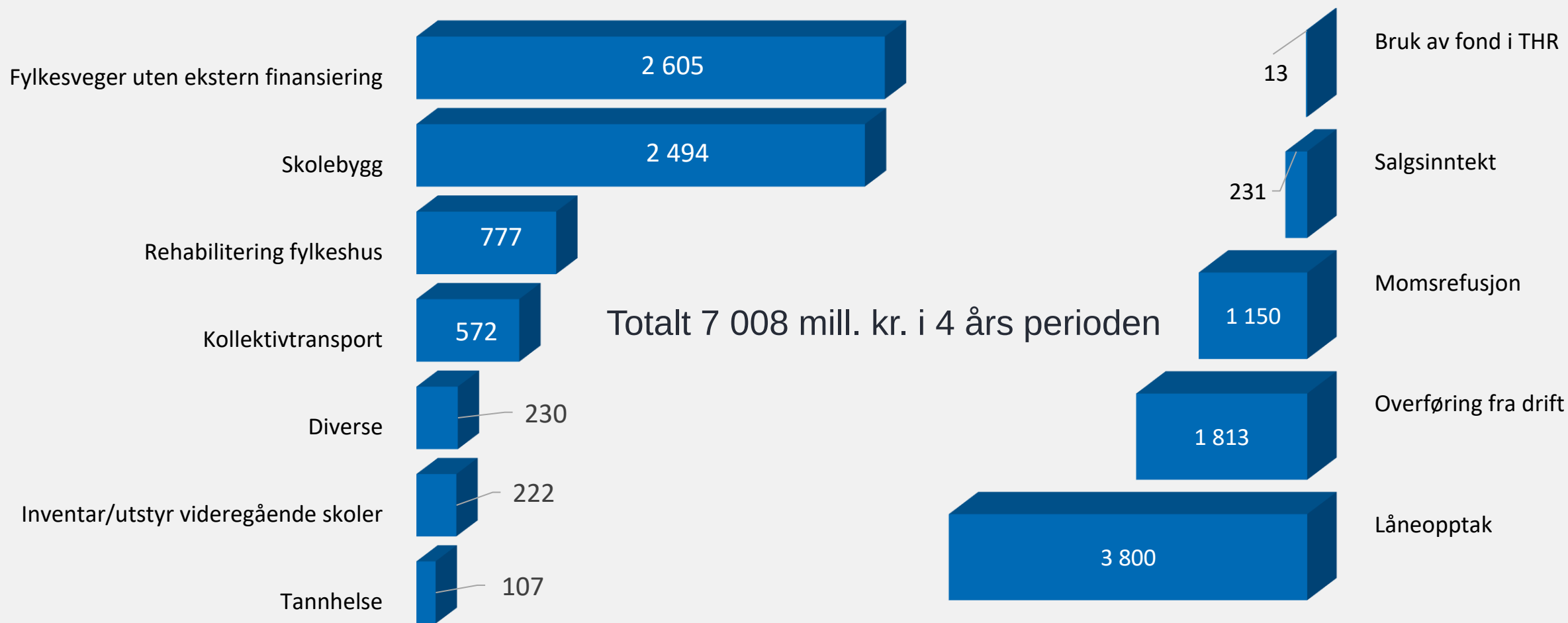
Tall i mill. kr.	2025	2026	2027	2028
Overføring fra drift til investering	450	453	454	457
Netto driftsresultat	286	281	249	274
Bruk av disposisjonsfond	165	172	205	181
Omstilling og kutt Mer for mindre		50	100	150
Bruk av disposisjonsfond etter Mer for mindre	165	122	105	31

Netto driftsresultat 2025 – 2028

Etter omstilling mer for mindre

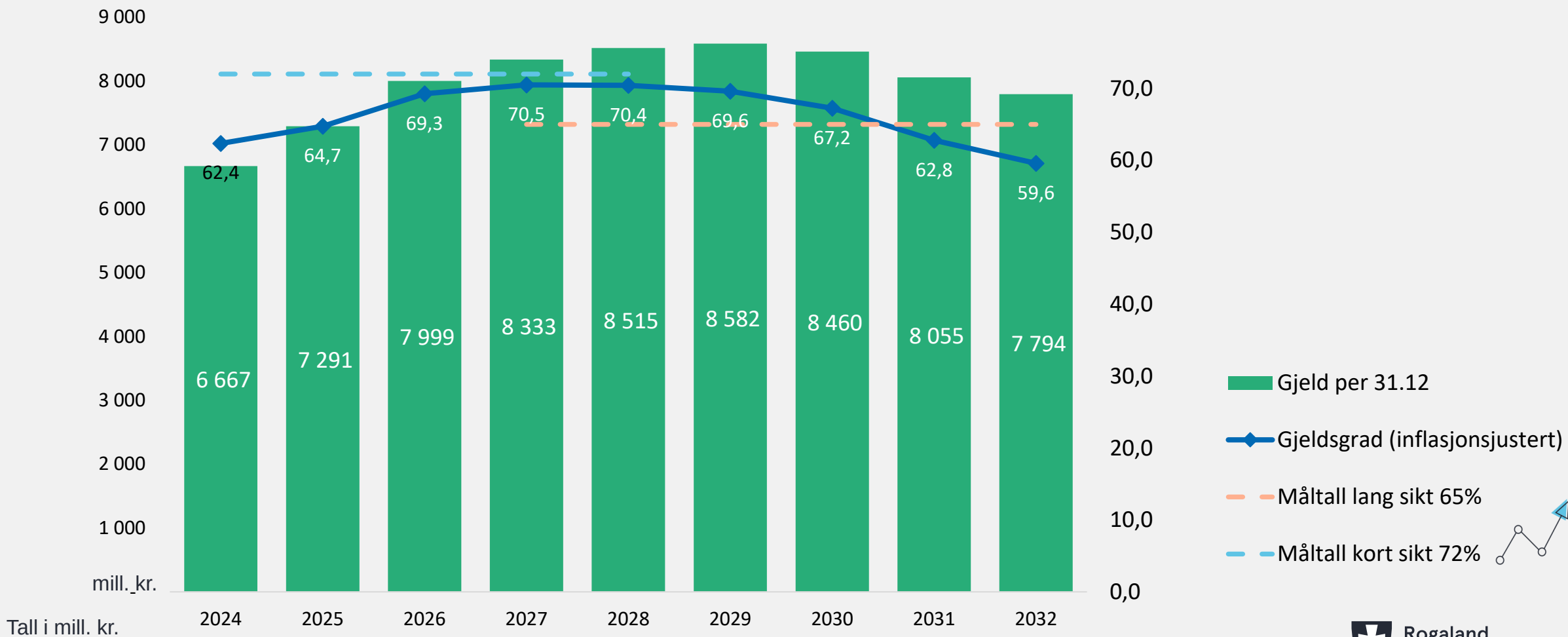

Investeringer og finansiering 2025 - 2028

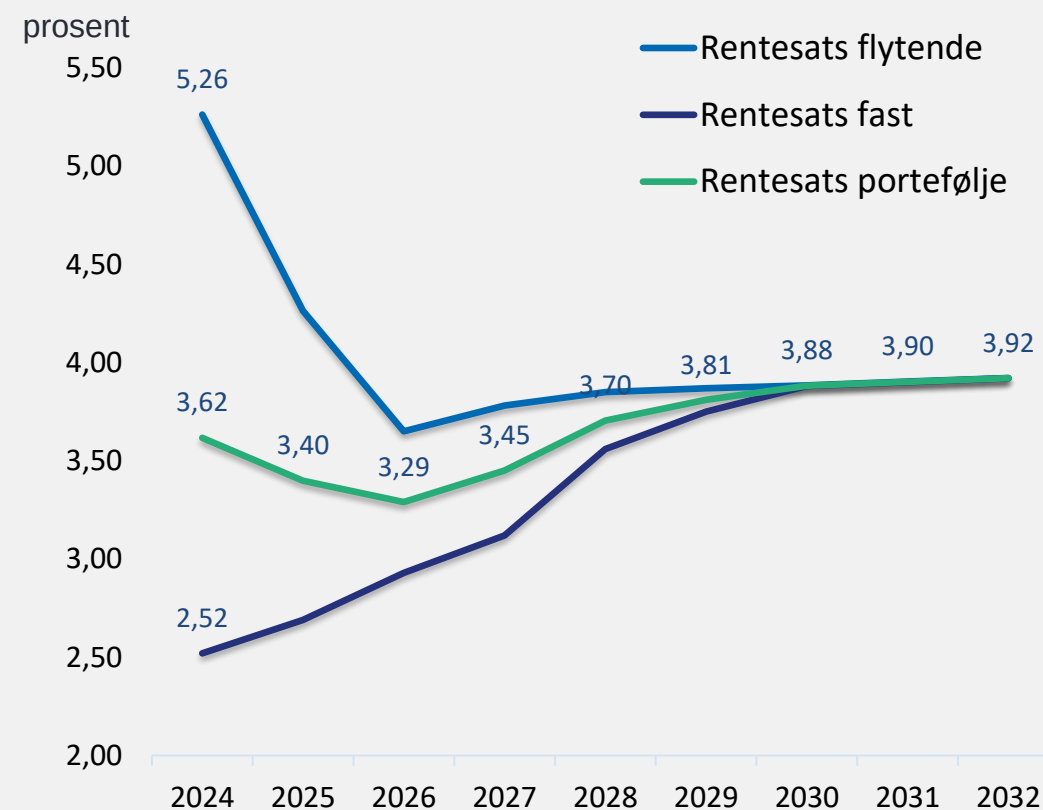
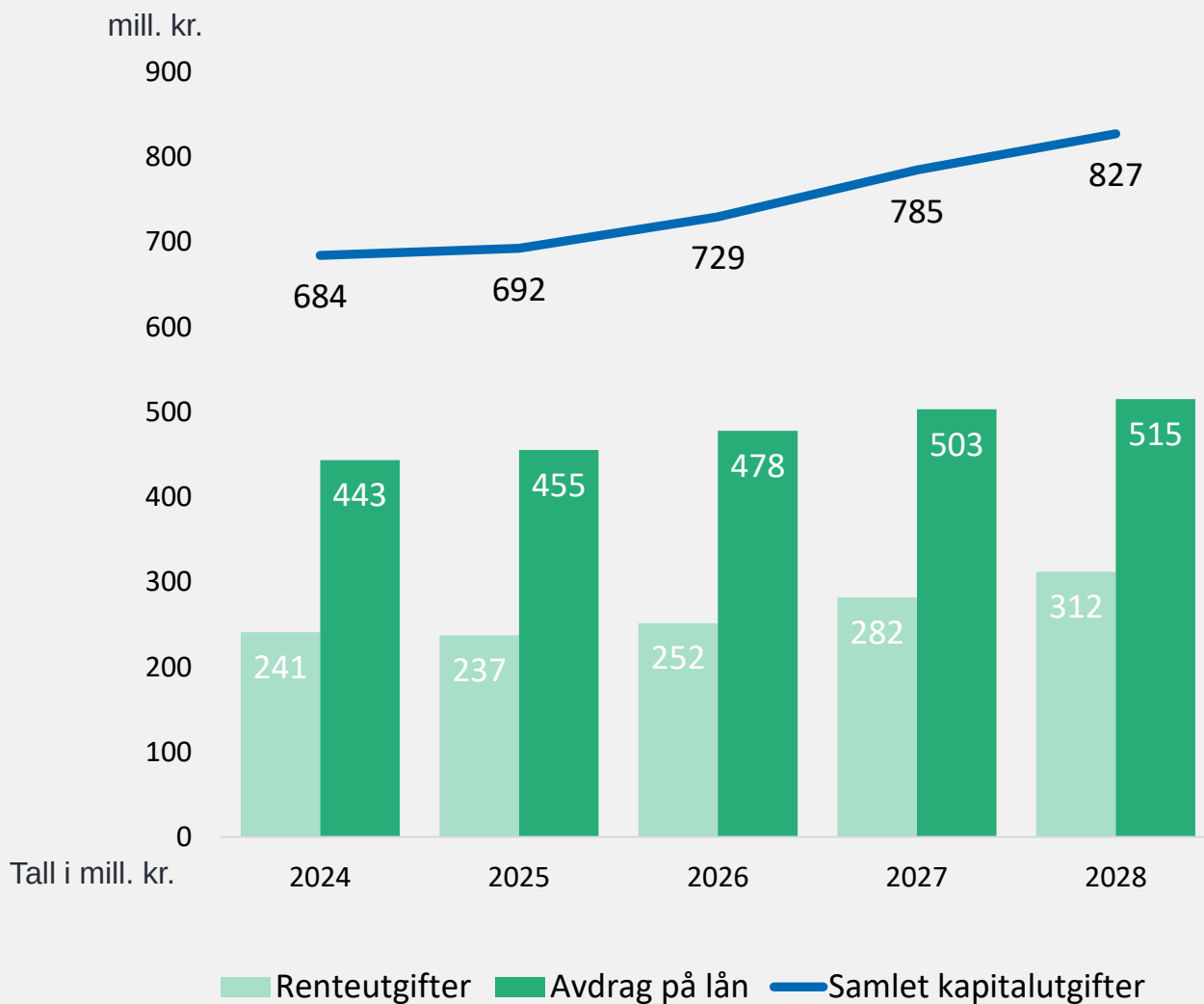

Tall i mill. kr.

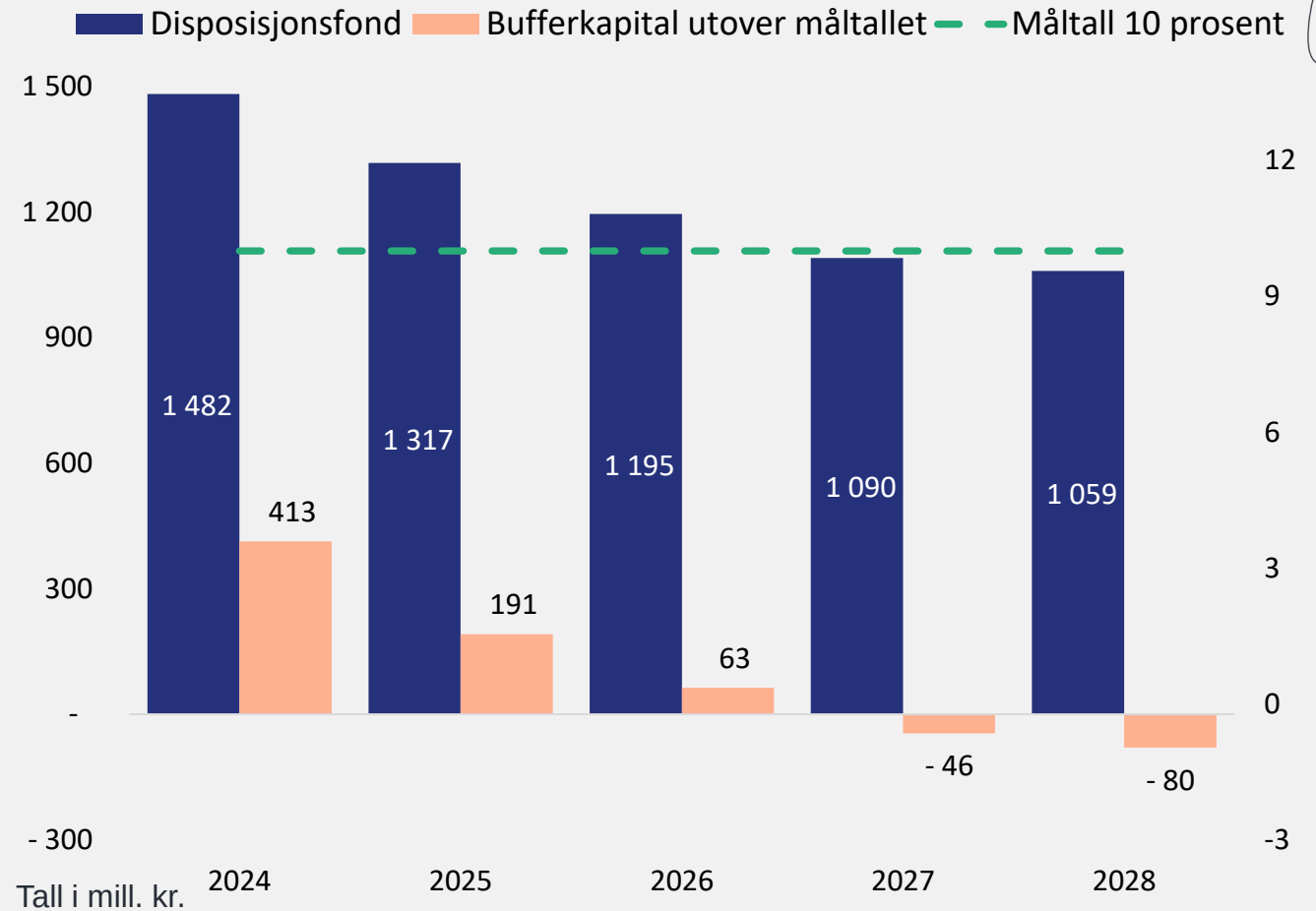
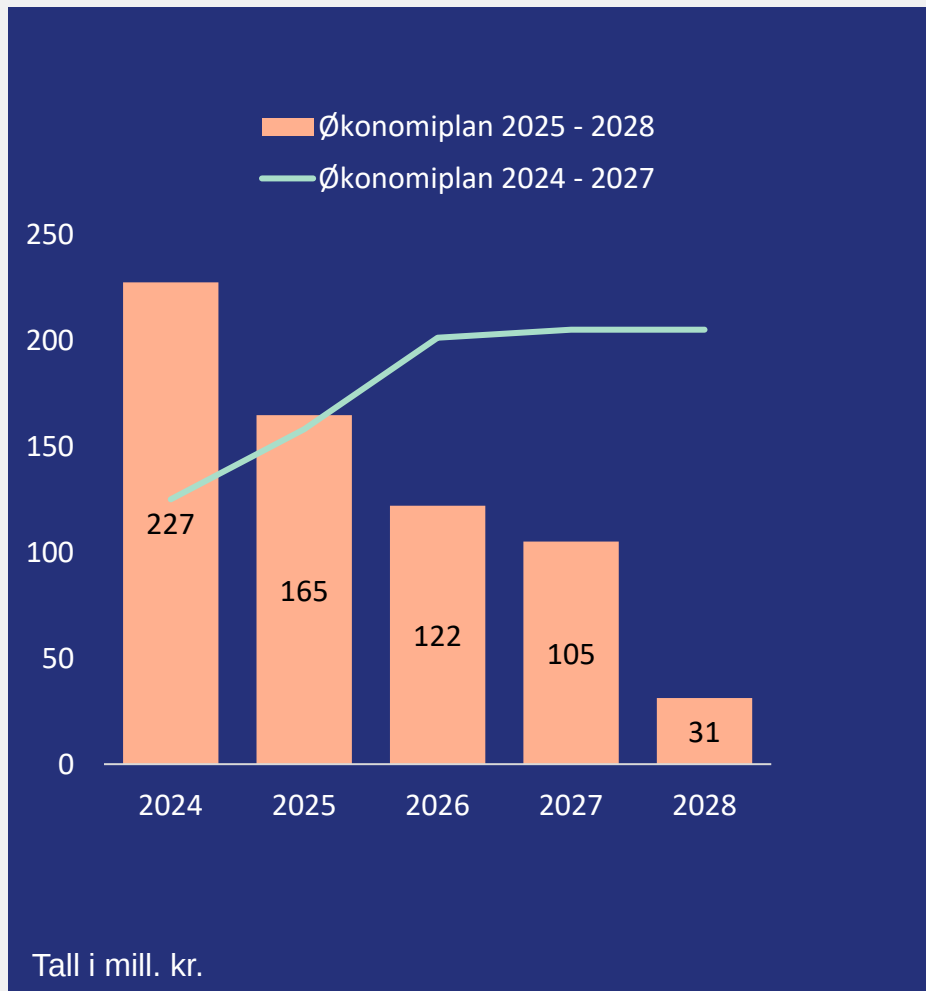
Lånegjeld og gjeldsgrad 2025 - 2028

Rentesats og kapitalutgifter 2025 - 2028

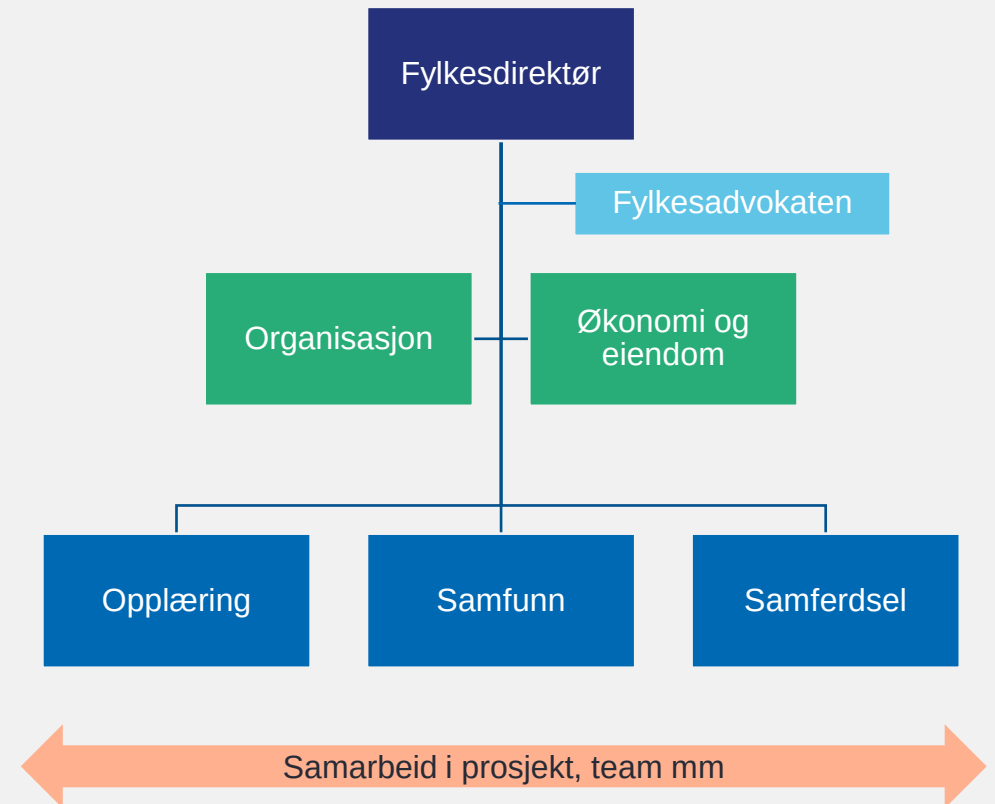
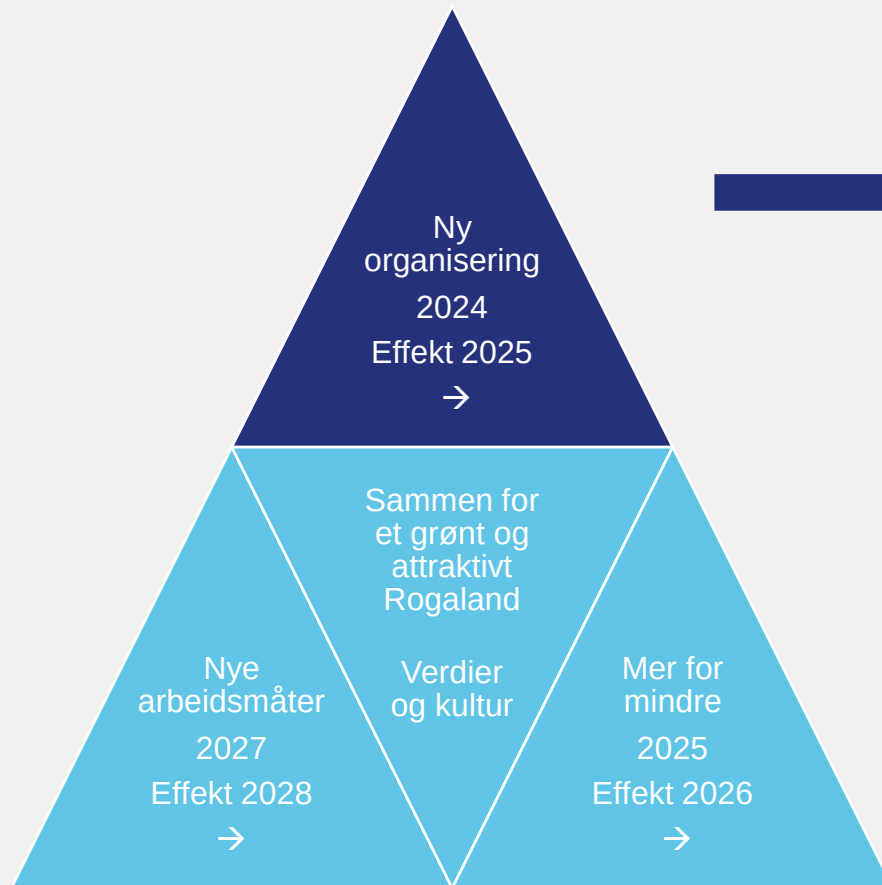
Bruk av disposisjonsfond

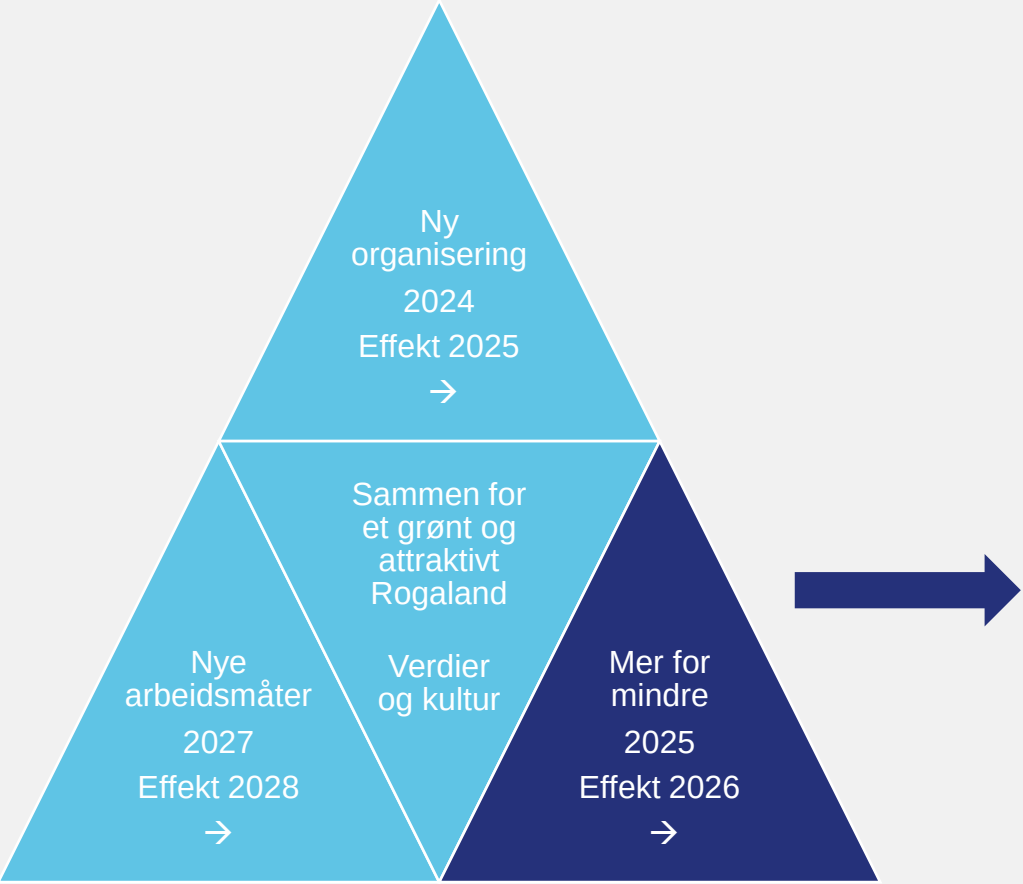
Omstilling

Omstilling – ny organisering

Omstilling – mer for mindre

Sjablongmessig fordeling (vil bli justert gjennom arbeidet)

Område (tall i millioner kroner)	Andel av innsparing	2026	2027	2028
Totale innsparing Andel av drift		50 mill. 0,7 %	100 mill. 1,3 %	150 mill. 2,0 %
Opplæring	50%	25	50	75
Samferdsel	30%	15	30	45
Samfunn	5%	2,5	5	7,5
Tannhelse	5%	2,5	5	7,5
Øvrige	10%	5	10	15

Prioritere kjerneoppgaver

Prosjekt mer for mindre - omstilling som resulterer i innsparing

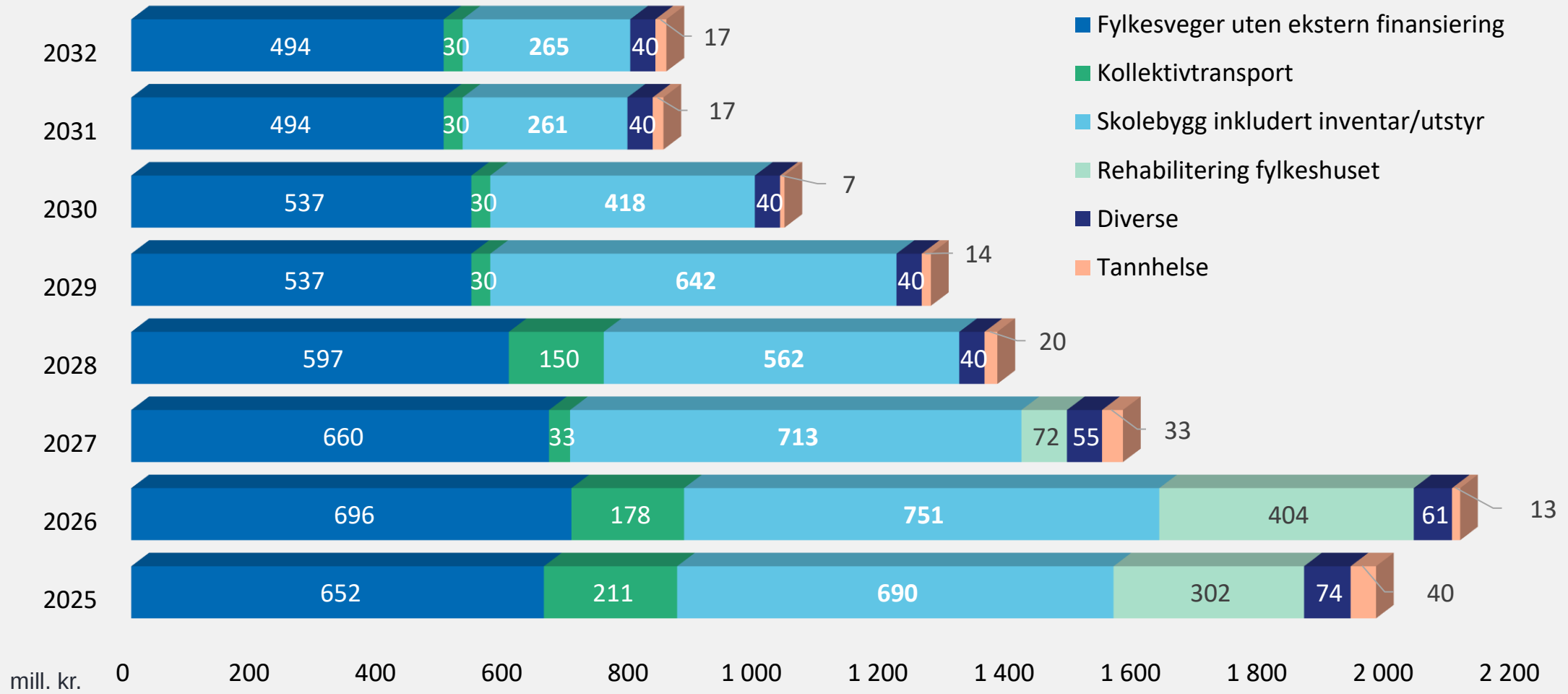
- Sunn økonomistyring over tid gir oss noe rom og tid – men gjør det også mer krevende. Er i stor grad struktureffektive og har lave administrasjonskostnader
- Grunnlag i data og analyser
 - Lovpålagte – ikke lovpålagte oppgaver
 - Analyser, KOSTRA tall og indikator-arbeid mellom fylkeskommunene
- Aktuelle tiltak
 - Strukturelle grep
 - Tjenestekvalitet – ta ned nivå og omfang av tjenester
 - Kutt i tjenester og oppgaver
 - Bruk av digitale løsninger
 - Forbedring av arbeidsprosesser
- Involvering og medvirkning er vesentlig

Investeringer

Årlige investeringer 2025 - 2032

Store investeringer til skolebygg

Nye prosjekt

- Ny byskole i Stavanger foreslås med trinnvis utbygging. 1200 elevplasser i første byggetrinn.
- Dalane vgs – tilbygg verkstedbygg
- Karmsund vgs – rehabilitering verkstedbygg
- Øksnevad vgs – nytt undervisningsfjøs og biogassanlegg
- Strand vgs – arealer til kroppsøving og undervisningsbåt Strand
- Stavanger katedralskole, Kongsgård – universell utforming
- St. Olav vgs – teknisk rehabilitering Ledaalbygget

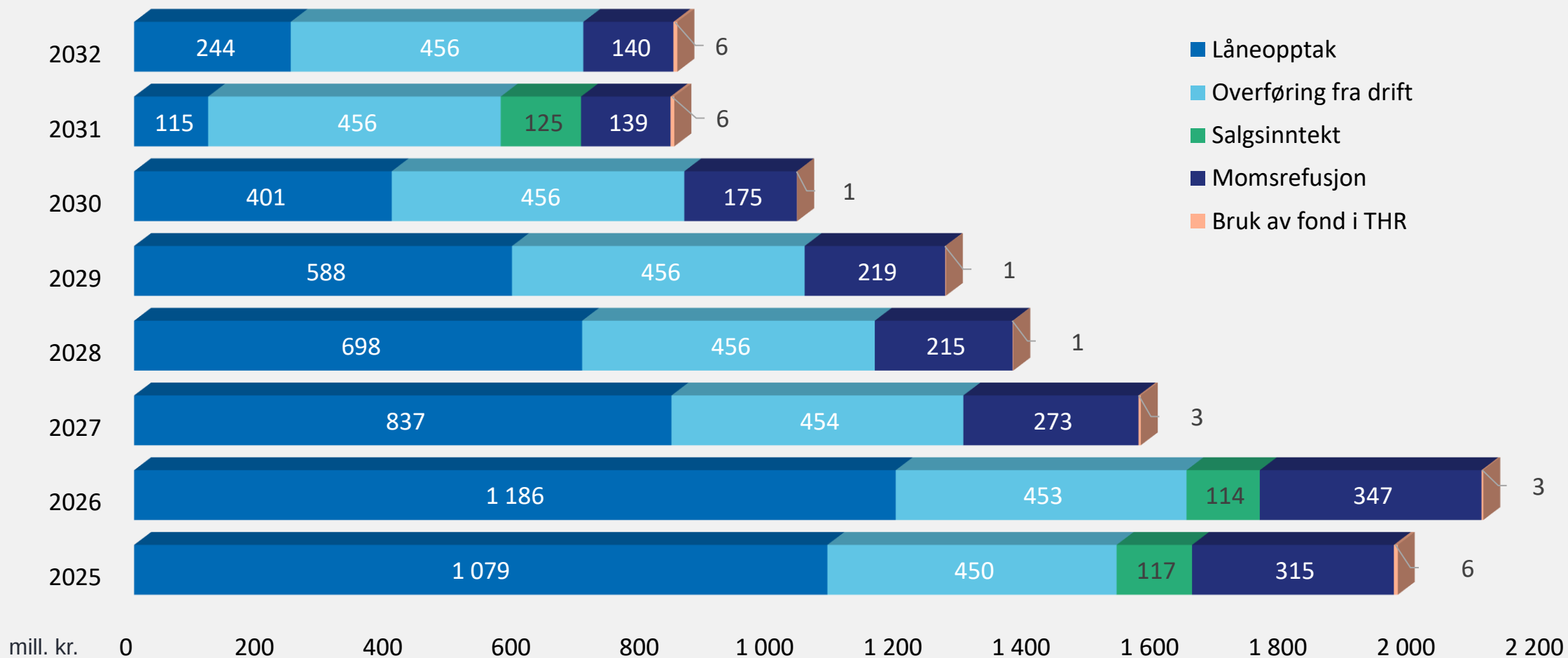

Fylkesveg - målrettet prioritering

- Prioriterer trafiksikkerhet, regional utvikling og framkommelighet for gange, sykkel og kollektivtransport
- Utfordrende å opprettholde eksisterende fremdriftsplaner pga. økte kostnader
 - Flere prosjekt utsettes (men i perioden)
 - Prosjekter tas ut
 - fv. 46 Solbakken-Kvednavika
 - fv. 46 Vikedal sentrum-Solbakken
 - Prosjekter tas inn
 - fv. 44 Njærheim bru
 - planarbeid fv. 46 Skipavåg – Iglatjørn
 - gatelys Saudasjoen – Svandalen
- Nytt programområde *tiltak på broer og kaier med kritisk tilstandsnivå*
- Forlenger pilotprosjekt for enklere gang og sykkelsti-løsninger til og med 2027, deretter implementeres det i prosjektene

Årlig finansiering 2025 - 2032

Eksterne midler muliggjør stor satsing i byområdene

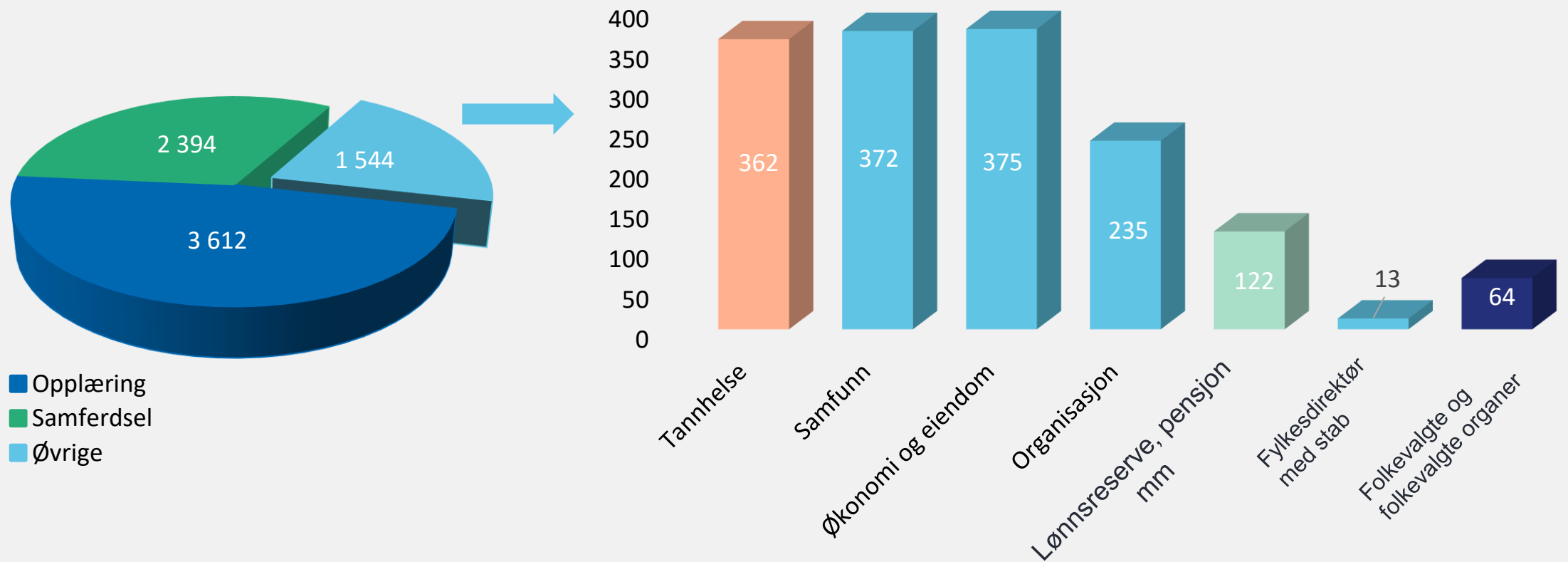
- 2 188 millioner kroner i eksterne midler (bompenger og stat) til veg, kollektiv, gange og sykkeltiltak i 2025
- Over 30 milliarder kroner til veg, buss og sykkelveier gjennom Bymiljøpakken (til 2033)
- Ny bypakke Haugesund er planlagt med prosjektportefølje på 4 390 mill. 2022-kr. Bompenginnskrevningen forventes å starte i 2025.
- Innkrevingsperioden for Haugalandspakken forlenges til ny bypakke for Haugesund og fastlandsdelen av Karmøy settes i drift (2025)

A photograph of four people in high-visibility yellow safety gear standing at a construction site. The person on the far left is a man in a yellow jacket and dark pants. Next to him is a woman in a full yellow suit and a brown beanie. To her right is a man in a yellow jacket and jeans. On the far right is a man in a yellow jacket and a yellow beanie, gesturing with his hand. In the background, there is a white pickup truck, a red excavator, and large grey concrete structures. A semi-transparent blue banner with the word "Drift" is overlaid on the left side of the image.

Drift

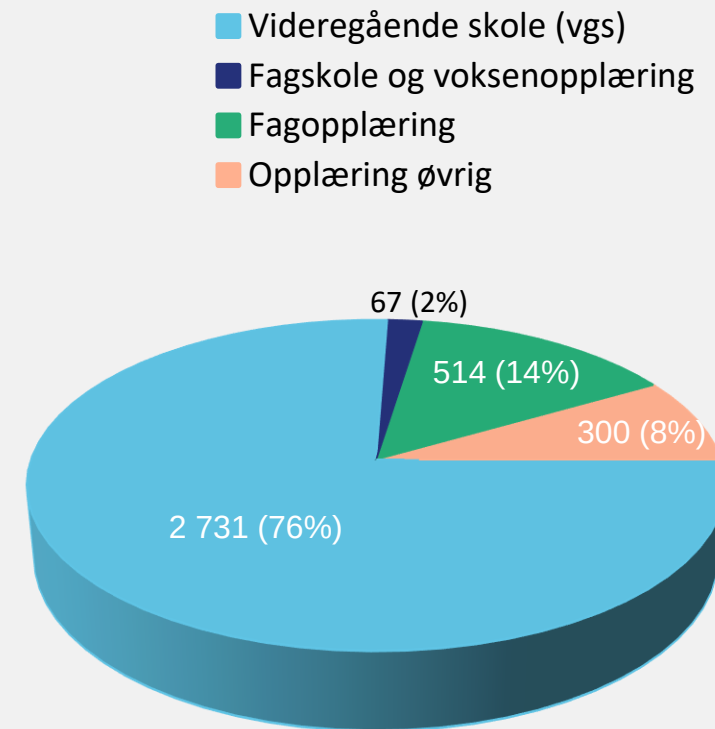
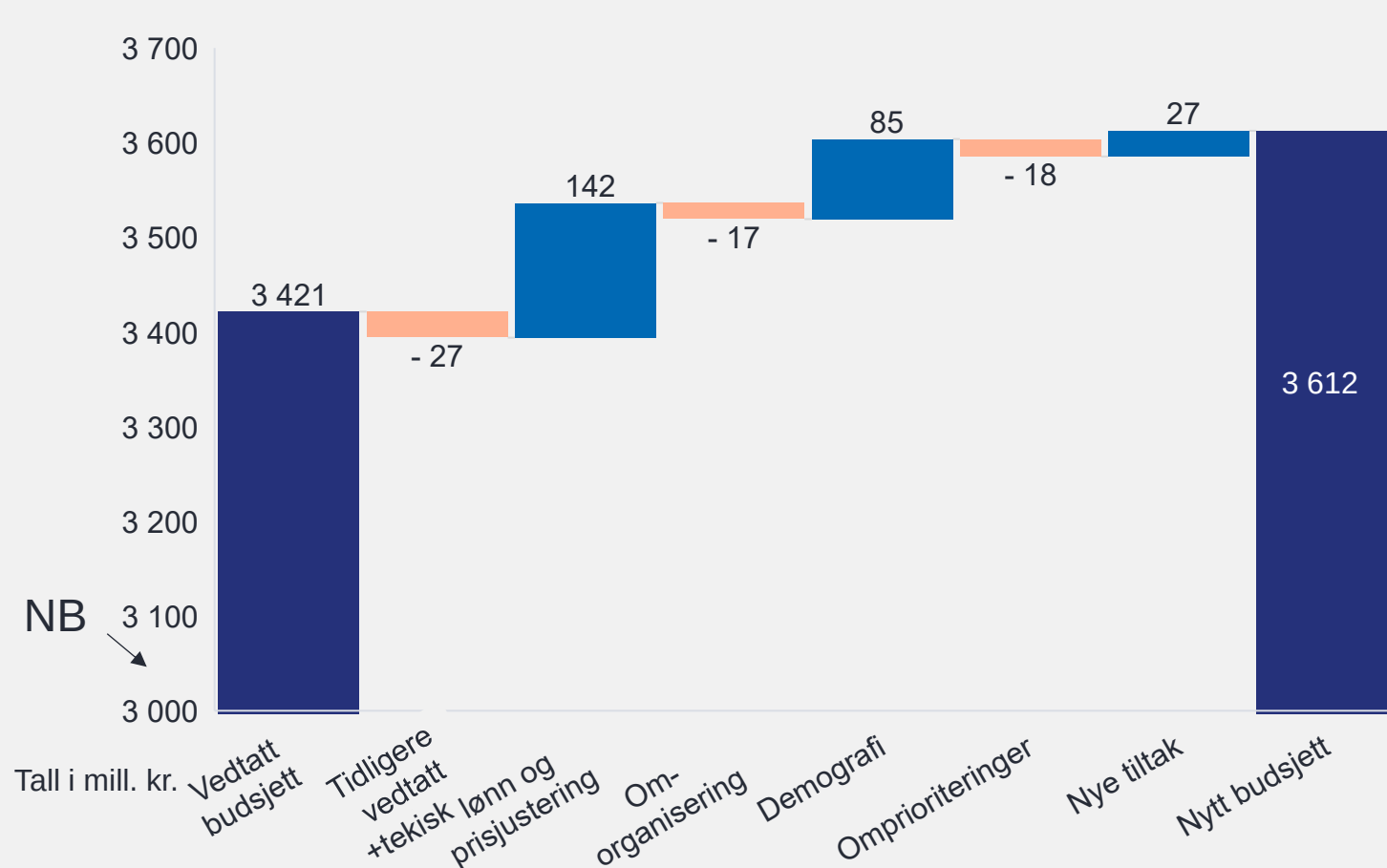
7 551 millioner til drift

Opplæring

3 612 millioner kroner til opplæring

Bedre støttesystemer rundt elever og lærere

- Styrker støtte til sårbare elever
 - Gruppen har økt i antall
 - Behovene er mer komplekse, og tilretteleggingsbehovene større
- Styrker fullføringsrett og fullføringsreform
 - Individuell tilrettelagt opplæring
 - Særskilt språkopplæring
 - Nye oppgaver og styrking av PPT og opplæringskontorene

Styrking og innsparing medfører kutt og reduksjon i tjenester

- Skjermer ikke-lovpålagte oppgaver som bidrar til økt gjennomføring for flertallet av elever
- Foreslår reduksjon og kutt i ikke-lovpålagte oppgaver som retter seg mot en mindre gruppe elever

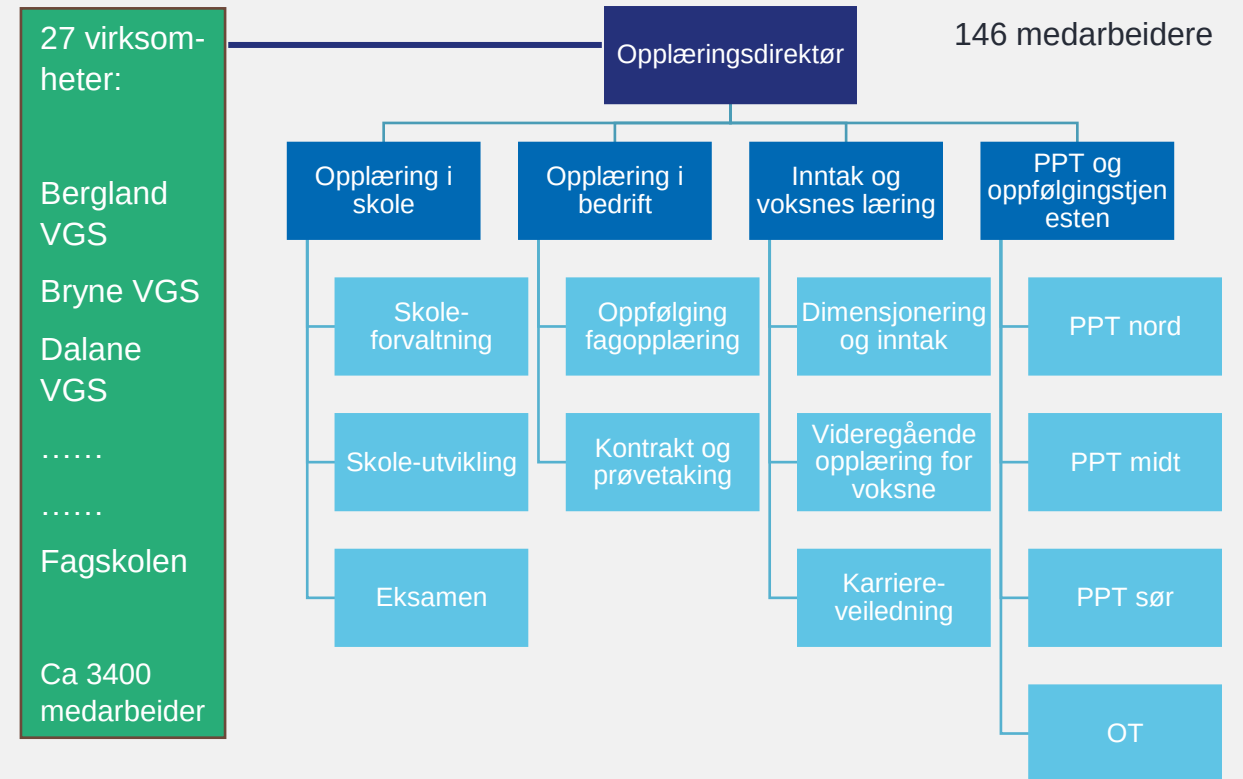
Styrking og innsparing medfører kutt og reduksjon i tjenester

- Kutt i midler til særskilte fremmedspråk og midler til internasjonalisering i skolene
- Kutt i midler til talenter mot toppen og topp- og forskerlinjene
- IB-linjer og en musikk-klasse omgjøres til studiespesialiseringsklasser
- Viser til økonomiplanen for hele oversikten

Opplæring

- Videregående opplæring i Rogaland er struktureffektiv og skolene/klassene er fulle.
- Videre omstilling vil medføre endringer i struktur og tilbud
- Kjernevirksomhet og støtte til elever og lærere for å sikre gjennomføring og hindre utenforskap prioriteres

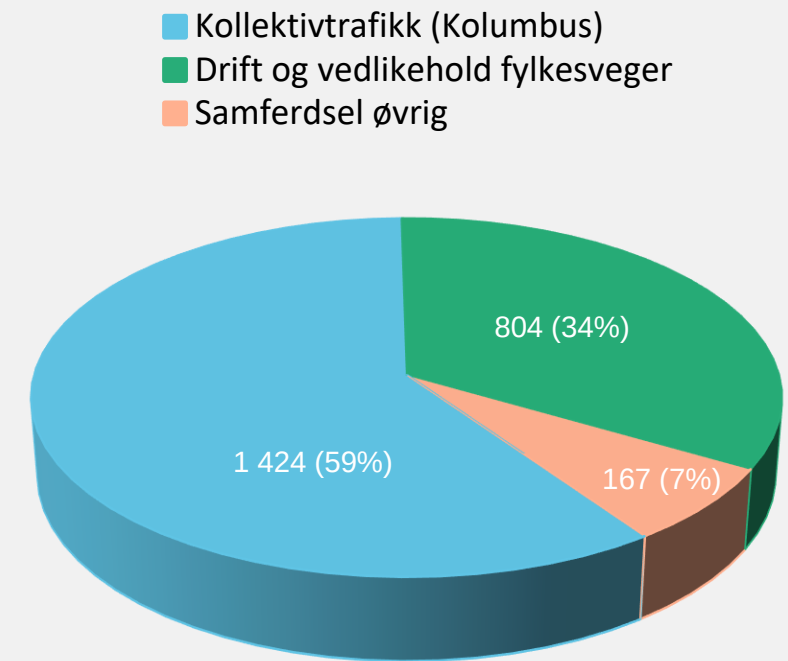
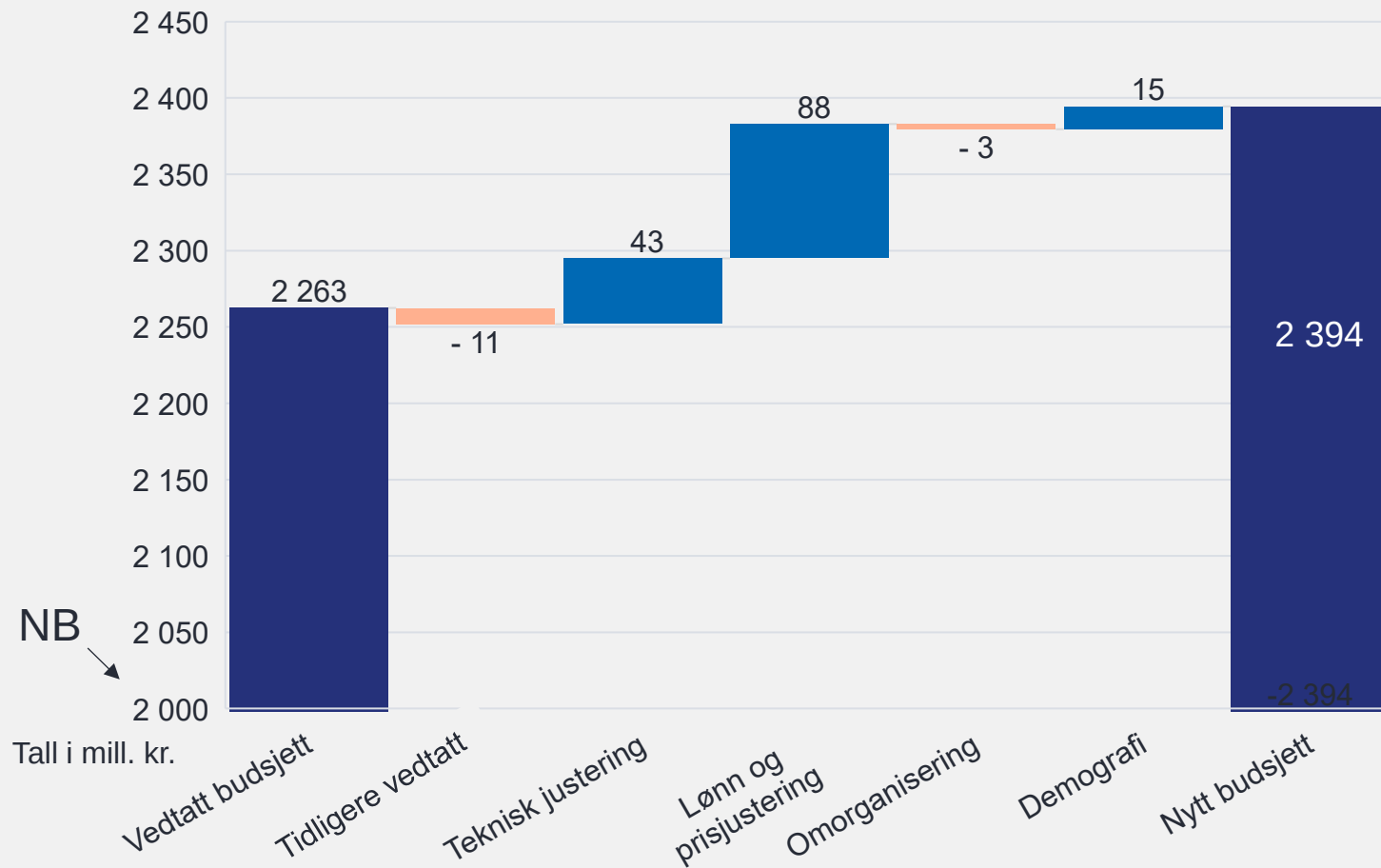
Mer for mindre

- Ikke-lovpålagte oppgaver
- Strukturendringer
- Reduksjon i tjenestenivå og tjenestetilbud

A group of four people are cycling on a red-paved path that curves through a suburban neighborhood. In the foreground, a person in a bright red jacket and black backpack is riding away from the camera. Behind them, a person in a pink jacket is also riding away. To the left, two people are riding towards the camera; one is wearing a blue jacket and an orange helmet, and the other is wearing a green jacket and a white helmet. The path is bordered by green grass and hedges. In the background, there are houses, trees, and a road sign indicating directions to Sandnessjøen, Mo i Rana, and Mo i Rana. A blue and red circular sign with a diagonal line is visible on the left side of the path.

Samferdsel

2 394 millioner til Samferdsel

Drift og vedlikehold av fylkesveg

- Drift og vedlikeholdsarbeidet er preget av
 - økt omfang
 - stigende kompleksitet
 - forholdsvis høy kostnadsvekst
- Fem driftskontrakter sikrer løpende drift og vedlikehold
- Avsetning til øvrig vedlikehold er reelt uendret
 - Bruer, kaier, dekkelegging, vegoppmerking, skilting, «smarte løsninger» og mindre tiltak
- 25 millioner kroner i reserve til uforutsette hendelser (flom, skred, generelt uvær og nye miljøkrav)

Kollektivtransport

- Redusert økonomisk handlingsrom
 - endringer i inntektssystemet
 - prisvekst
 - redusert risikovilje i markedet
 - kostnadskreven investeringer i, og drift av, nullutslippsteknologi
- Skjermer kjernevirksomheten (buss, hurtigbåt og ferjer)
- Nødvendige kostnadsreduksjoner dekkes gjennom
 - økt dekningsbidrag fra passasjerer
 - effektivisering av skoleskyss
 - effektivisering og omfordeling av midler knyttet til mobilitetstiltak

Kjernevirksomhet skjermes

- Endring i **hurtigbåt** som følge av saldering for bortfall av brukerbetaling på ferjer (15 mill. kroner)
 - Ny kontrakt for hurtigbåt i Ryfylke (12 mill.)
 - Justeringer og kutt i ekstraavgang i ny kontrakt i Ryfylke (2 mill.)
 - Kutt avganger Byøyene og Hommersåk (1 mill.)
 - Ølensambandet legges ned (0,8 mill.)
- Ingen endring i **ferjer** i 2025
 - Tilskudd rute 1034 Fjelberg – Sydnes – Utbjoa kuttes fra 2026 (driftes av Skyss).
- Ingen endring i **bussruter** som følge av budsjettet for 2025

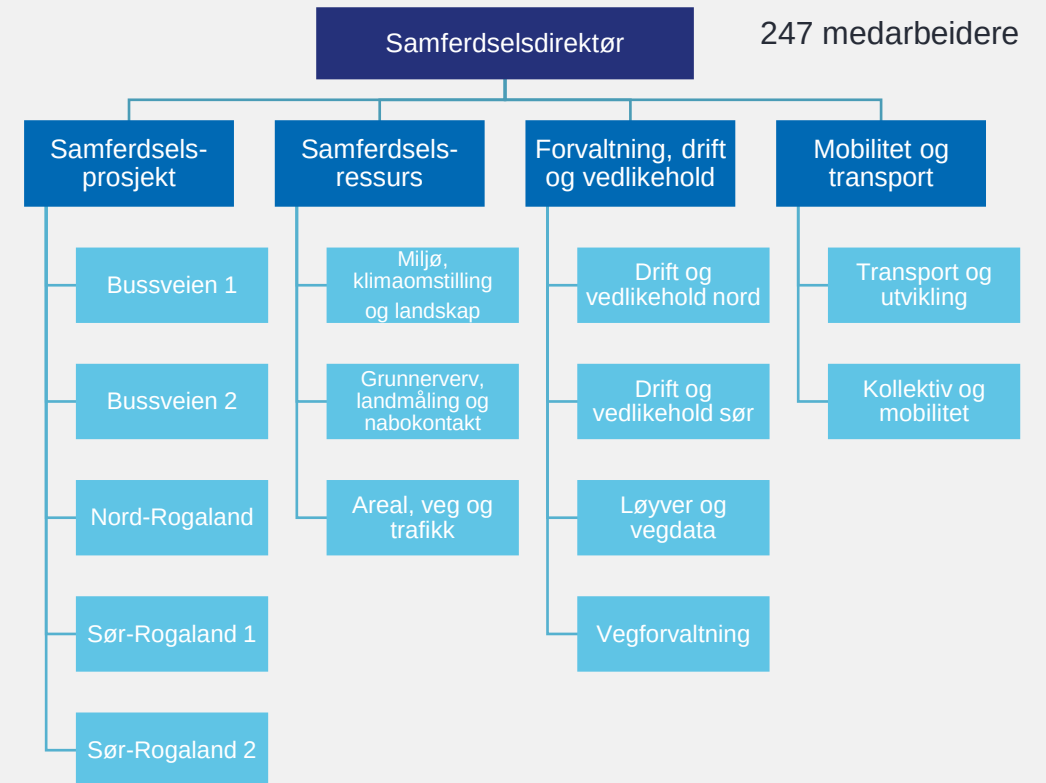
Kollektivtakster

- Billettinntekter er en viktig del av finansieringen av kollektivreiser.
- Dekningsbidrag fra billettinntekter er vesentlig lavere i Rogaland (ca. 20 %) enn gjennomsnittlig dekningsbidrag i andre byregioner.
- Gjennomsnittlig takstøkning på 4,3 % (inkludert hurtigbåt og Lysefjordferjen).
- Økningen tas på periodebilletter (økning fra 2024 i parentes).

Sone	Enkelt billett			Voksen						
	Voksen	Barn Student Honnør	Nær- sone	24 timer	7 dager	30 dager	HJH-billett	365 dager	Ungdoms- kort	Kombi- billett
1	45	23	20	120 (20%)	310	760 (11,8%)	585 (3,5%)	7 600 (11,8%)	360 (20,4%)	2 400 (2,1%)
2	80	40		210 (10,5%)	450	1 160 (7,4%)	885 (2,3%)	11 600 (7,4%)		
3	115	58		300 (7,1%)	590	1 560 (5,4%)	1 185 (1,7%)	15 600 (5,4%)		

Samferdsel

- Høyt investeringsvolum i årene framover
 - Trafikksikkerhet, regional utvikling og framkommelighet for gange, sykkel og kollektivtransport prioriteres
- Vedlikeholdsetterslep vil kunne øke
 - Trafikksikkerhet, framkommelighet og klimakonsekvenser prioriteres
- Økt passasjervekst, nedgang i passasjerinntekter
 - Kjernevirksomhet i kollektivtransporten prioriteres
- Grønn omstilling
 - Miljøkrav og ambisjonsnivå i kontrakter

Mer for mindre

- Optimalisere og effektivisere innen nye driftskontrakter, prosjekt og kollektivtransport
- Ikke-lovpålagte oppgaver
- Reduksjon i tjenestenivå og tjenestetilbud

A group of people, including men, women, and children, are walking along a paved path that runs alongside a body of water. The path is lined with trees on the left and a low stone wall on the right. In the background, a city skyline is visible across the water. The scene is captured from a slightly elevated perspective, showing the backs of several people in the foreground. A semi-transparent blue banner is overlaid on the left side of the image, containing the word "Samfunn" in white text.

Samfunn

Samfunn

Samfunnsutfordringene vil få stor betydning for hvilke problemstillinger fylkeskommunens organisasjon vil møte fremover.

To sentrale utviklingstrekk vil prege arbeidsoppgavene og prioriteringer

- Omstillingen og tilpasningen som klimaendringene medfører for energi- og næringsstruktur, og natur og miljø
- Knapphet på, og konkurranse om, arbeidskraft, særlig drevet fram av demografiske endringer

Samfunn

Kultursatsing

- 8,7 millioner kroner i handlingsprogrammet til ny regionalplan for kultur og idrett (innenfor rammen)
- 5,9 millioner kroner i statlige midler til regionalt kulturfond (ny ordning etableres i 2025)

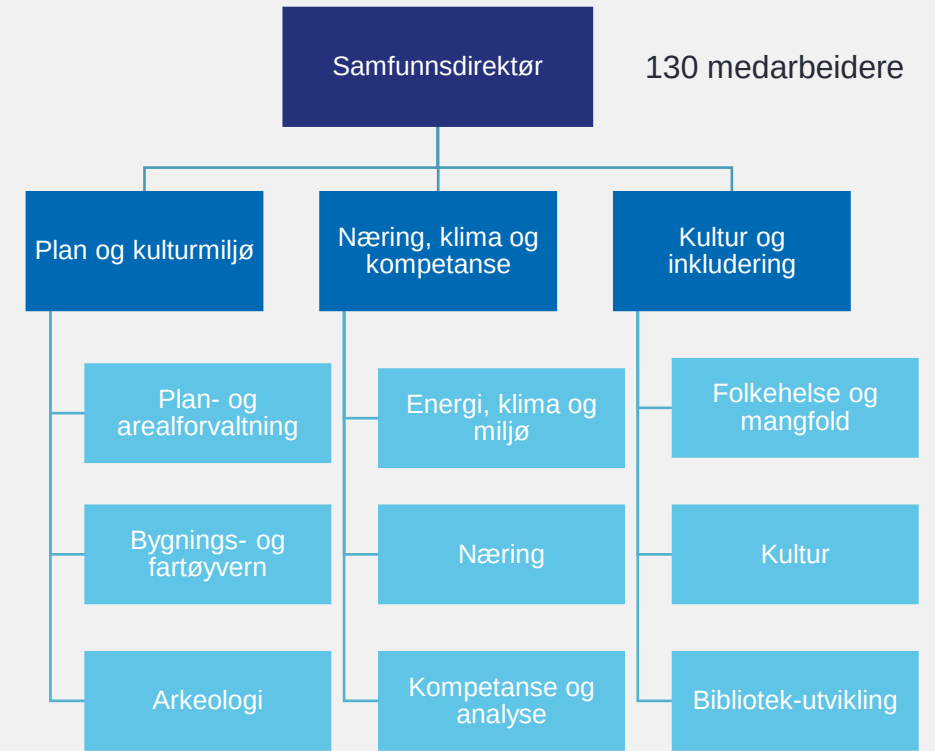
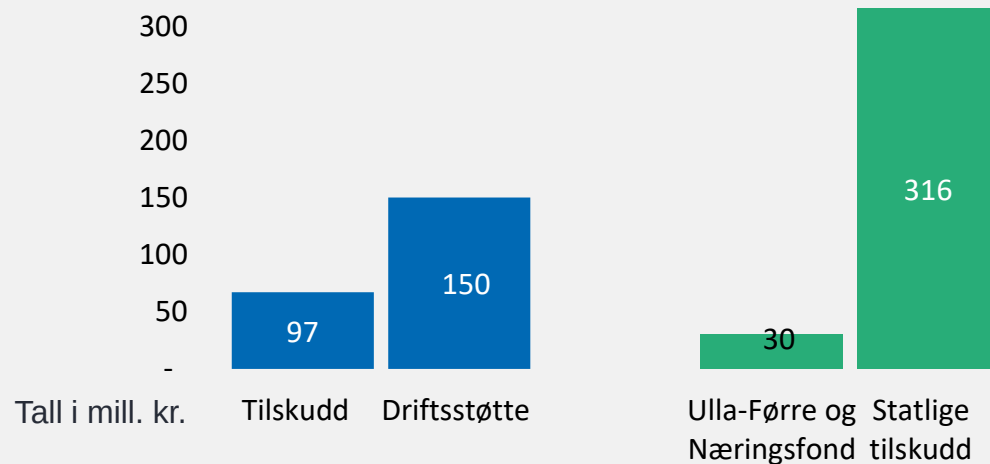
Reiseliv

- 6 millioner kroner i tilskudd for å etablere transporttilbud for turister på Lysefjorden (15 millioner i planperioden).
- Kommuner er invitert til å delta for å finansiere satsingen.

Samfunn

- En sentral rolle i å realisere utviklingsplanens fire langsiktige utviklingsmål
- Samordning av planer og strategier, virkemidler og ressurser, og tydeligere prioriteringer er nødvendig
- Samfunn er en viktig pådriver av samfunnsutvikling gjennom tilskuddsordninger og driftstilskudd til ulike aktører

Mer for mindre

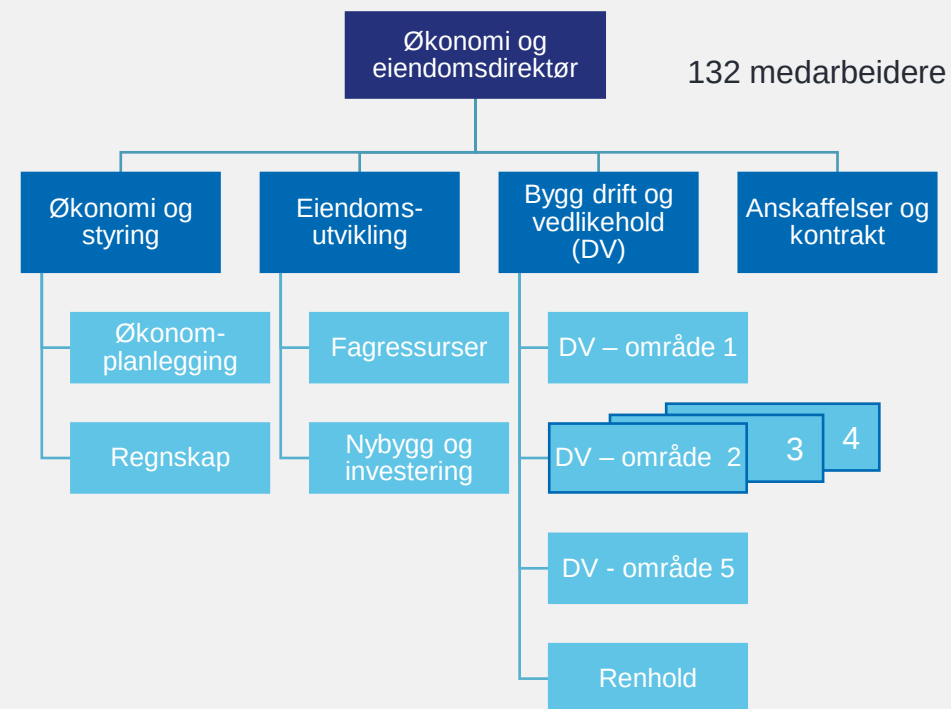
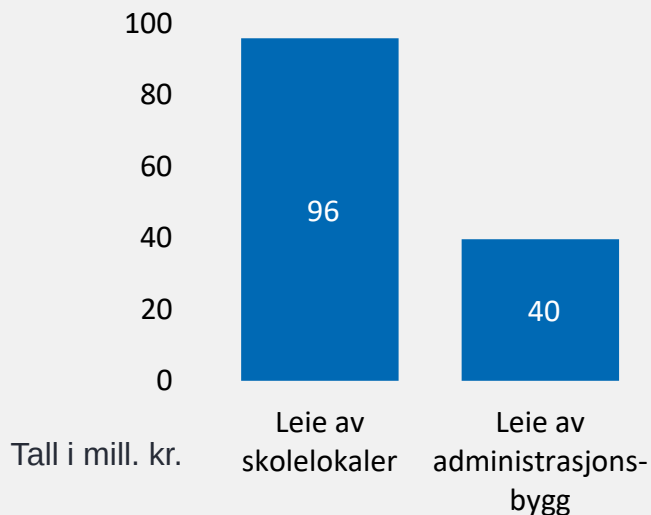
- Vurdere tilskudd og tilskuddsordninger
- Ikke-lovpålagte oppgaver
- Reduksjon i tjenestenivå og tjenestetilbud

Stabs- og støtteområder

Økonomi og eiendom

- Styrking av fagområdet økonomi og styring gjennom å samle ressursene
- Økte leiekostnader i skole- og administrasjonsbygg
- Høy arealeffektivitet i skolebygg – positivt, men også utfordrende når oppfyltingsgraden blir nær 100 %

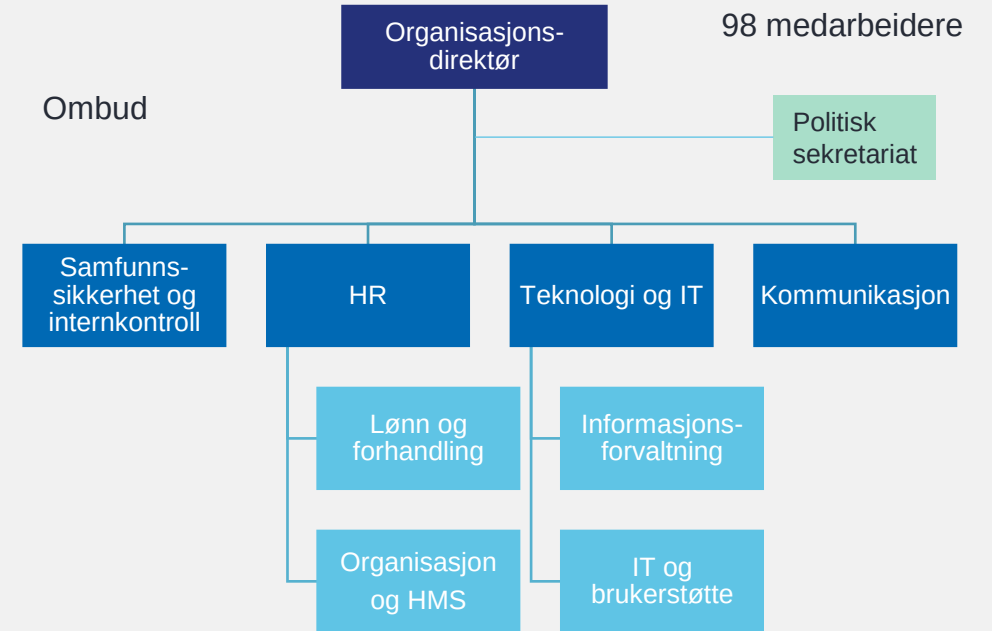
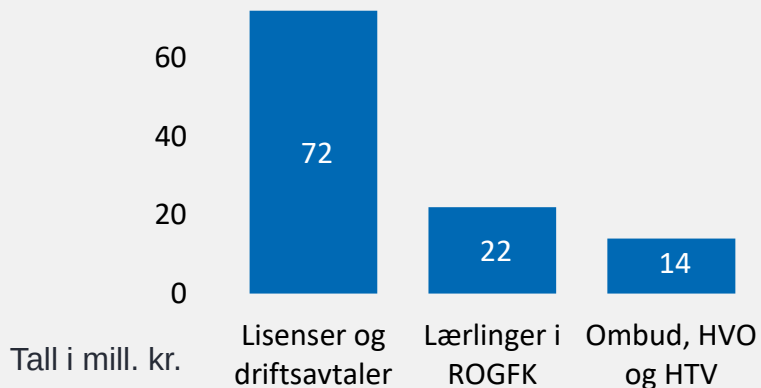

Mer for mindre

- Gjennomgang av anskaffelser og oppfølging av kontrakter
- Bruk av konsulenter innenfor eiendomsutvikling
- Ikke-lovpålagte oppgaver
- Reduksjon i tjenestenivå og tjenestetilbud

Organisasjon

- Etablering av ny avdeling for å styrke arbeid med samfunnssikkerhet, internkontroll og kvalitet
- Nytt ERP-system (ansatt- og lønnssystem)
- Økte kostnader knyttet til digitale løsninger og lisenser (Novari IKS + M365)
- Styrke arbeidet med kultur, arbeidsmiljø og ledelse

Mer for mindre

- Ta ut gevinster av bruk av digitale løsninger og teknologi
- Gjennomgang av arbeidsprosesser
- Ikke-lovpålagte oppgaver
- Reduksjon i tjenestenivå og tjenestetilbud

Tannhelse

Tannhelse – kvalitet og pasientsikkerhet

- Tiltak fra forrige økonomiplanperiode videreføres
- Økningen i pasientinntekter er anslått til 4,4 mill. kroner
- Realøkning i husleiesatser for to klinikker
- Tannhelse til eldre styrket med 25 mill. kroner
- Det er ikke lagt inn midler til rabatterte tjenester for 25- og 26-åringer, i tråd med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2025.

Finansiell utfordring

I Rogaland har en vesentlig høyere andel av 21-24-åringer benyttet seg av offentlige tannhelsetjenester enn grunnlaget for den statlige kompensasjonen tilsier.

Utvalgte nøkkeltall

285 705 000

Netto driftsresultat (korrigert)

2,5 %

Driftsresultat i prosent av driftsinntekter (korrigert)

450 400 000

Overføring fra drift til investering

10 091 891 558

Totale driftsinntekter

9 239 686 558

Totale driftsutgifter

4 144 636 000

Årets investeringsnivå

26,0 %

Andel lånefinansiering

7 290 832 000

Brutto lånegjeld pr. 31.12.25

64,7 %

Gjeldsgrad pr. 31.12.25

455 100 000

Avdrag på lån

237 200 000

Renteutgifter på lån

-164 695 000

Bruk av disposisjonsfond

1 317 272 000

Disposisjonsfond pr. 31.12.25

502 285

Antall innbyggere pr. 01.07.24

Her finner du økonomiplanen

https://pub.framsikt.net/2025/rogaland/bm-2025-økonomiplan_2025-2028_og_årsbudsjett_2025

Regjeringens og Stortingets arbeid med statsbudsjett

Budsjettkalender 2024

- **Innen 10. november:** Framleggelse av tilleggspolisjoner for Stortinget
- **Innen 20. november:** Finanskomiteens innstilling med forslag om samlet ramme for utgifter og inntekter fordelt på rammer for Stortingets fagkomiteer
- **Innen 27. november:** Stortinget vedtar samlet ramme og komiterammer
- **Innen 15. desember:** Budsjettet vedtas endelig i Stortinget gjennom behandlingen av fagkomiteenes budsjettinnstillinger

Politisk behandling

- Fylkesutvalget
26.-27. november 2024
- Fylkestinget
10.-11. desember 2024

Budsjettdokumentene finner du på
www.rogfk.no

A wide-angle photograph of a sunset over a rocky coastline. The sun is a bright, glowing orb on the horizon, casting a long, shimmering reflection across the calm sea. The sky is filled with soft, wispy clouds in shades of orange, yellow, and blue. In the foreground, dark, jagged rocks line the shore, with small pools of water reflecting the sunset light. The overall mood is peaceful and serene.

Takk for oppmerksomheten